

Luchtwegmanagement

Over het (vroeg) herkennen van een bedreigde luchtweg en
de behandeling ervan

Fleur Nooteboom, internist-intensivist
Intensive Care Midden Limburg

Januari 2008

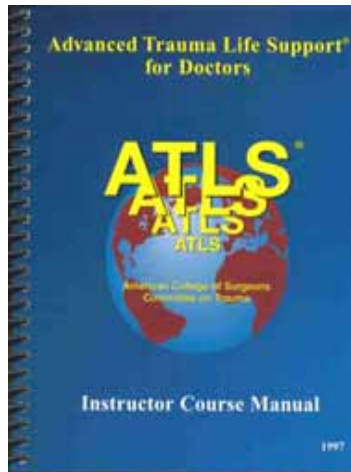
Zeg eens A.....

Prioriteit Luchtwegmanagement

- Ventileren en oxygeneren gaat niet zonder luchtweg
- Zonder luchtweg geen stofwisseling
- Fundamenteel, basaal

Aanleiding

- Incident recoverypatiënt na appendectomie
  - Wel ademexcursis / geen ventilatie
  - Geobstrueerde luchtweg
  - Hypoxie
  - (blijvende ?) schade

If you can't breath
nothing else matters

Opzet

- Belang luchtweg
- Anatomie / Fysiologie
- Herkennen vrije, bedreigde, gedeeltelijk en volledig geobstrueerde luchtweg
- Vrijhouden / vrij maken van luchtweg
- Hulpmiddelen
- Herkennen moeilijke luchtweg ivm intubatie

Tekenen vrije luchtweg

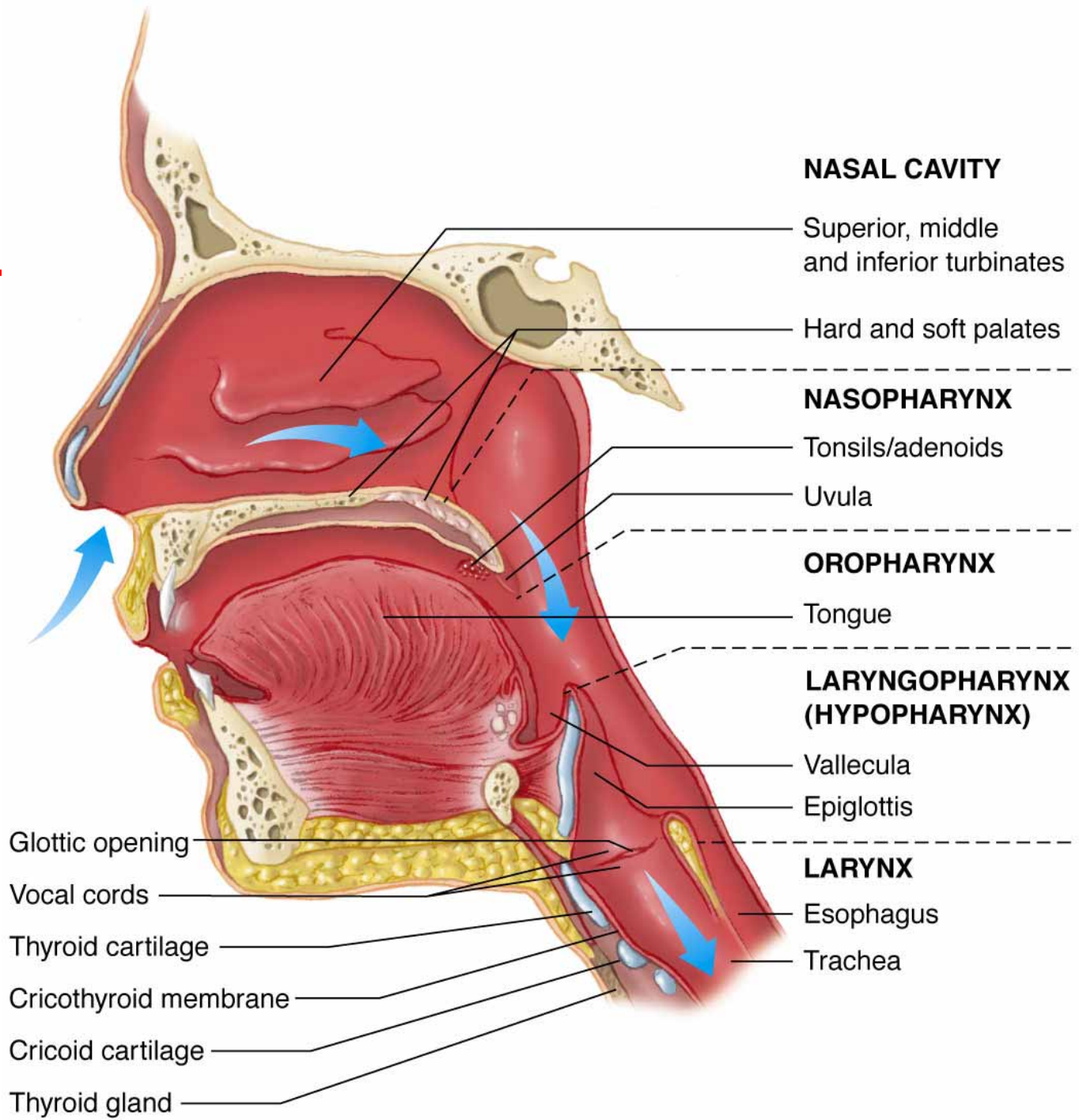

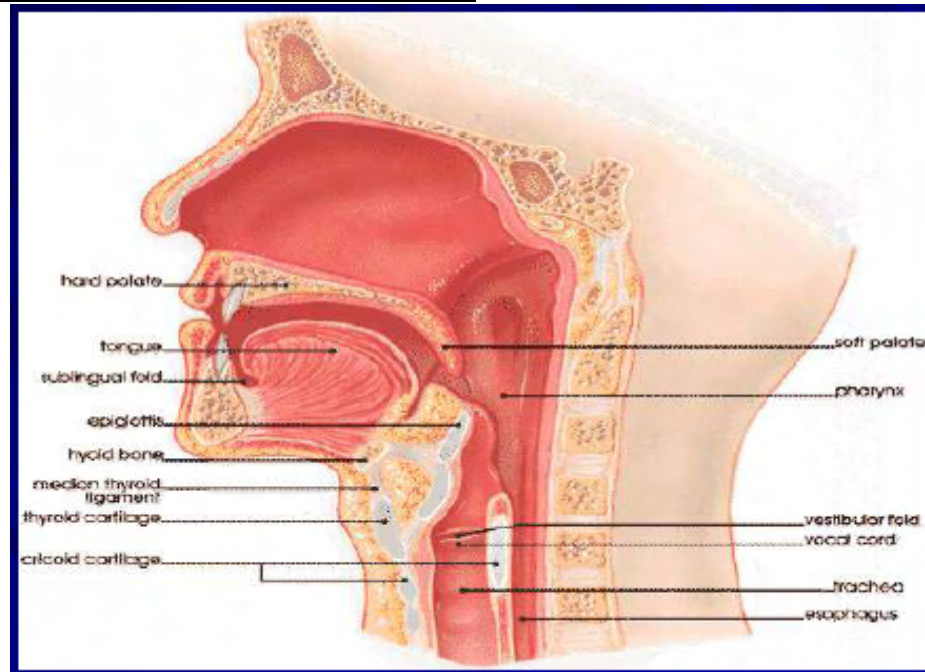
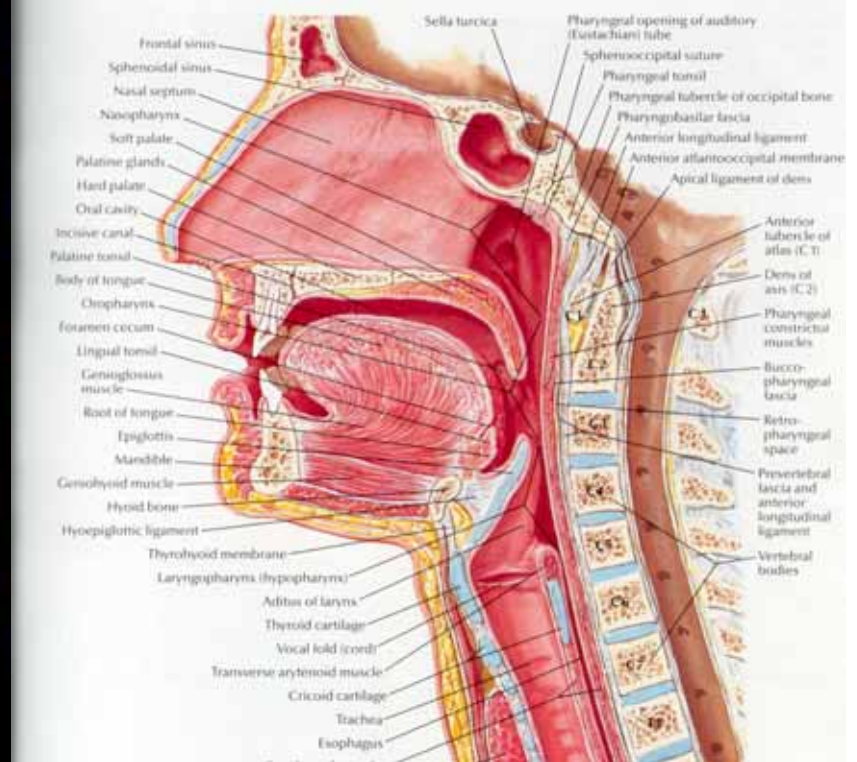
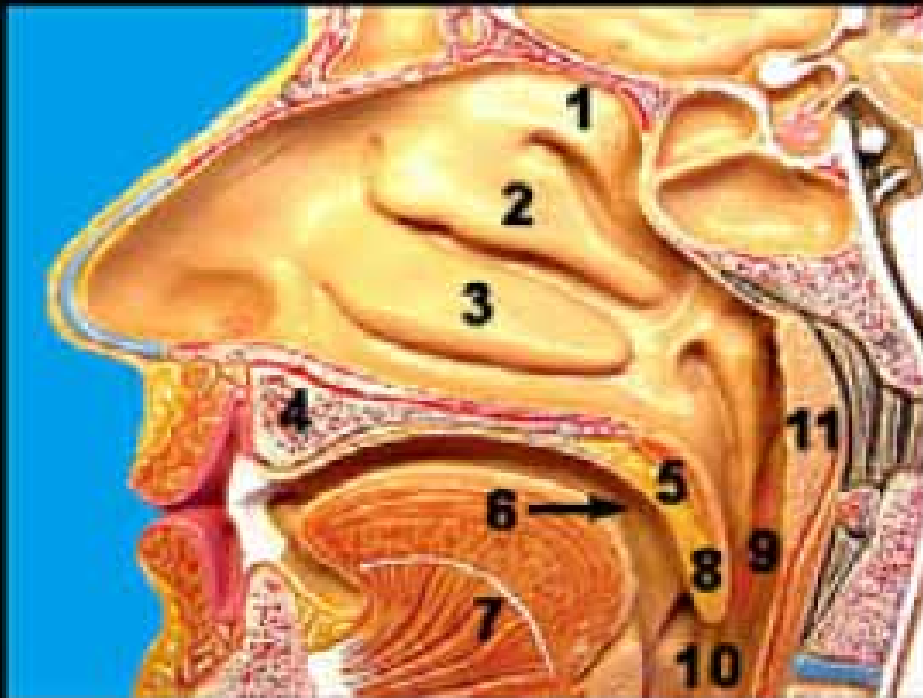
Tekenen vrije luchtweg

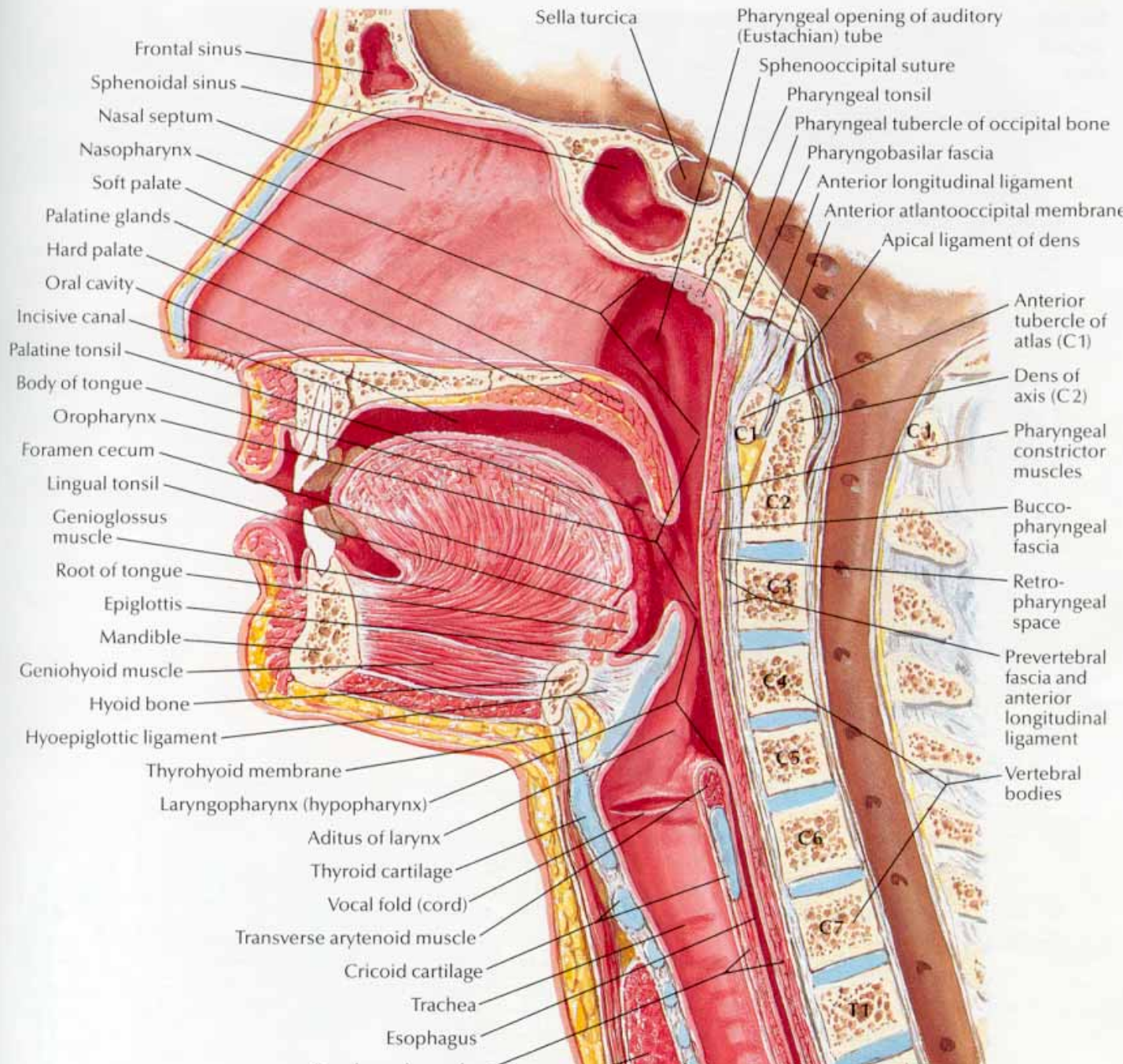

- Geen bijgeluiden
- Geen gebruik hulpademhalingsspieren
- Symmetrische adembewegingen
- Rustige ademfrequentie
- Goede oxygenatie
- Geen angst
- Geen andere tekenen van "distress"

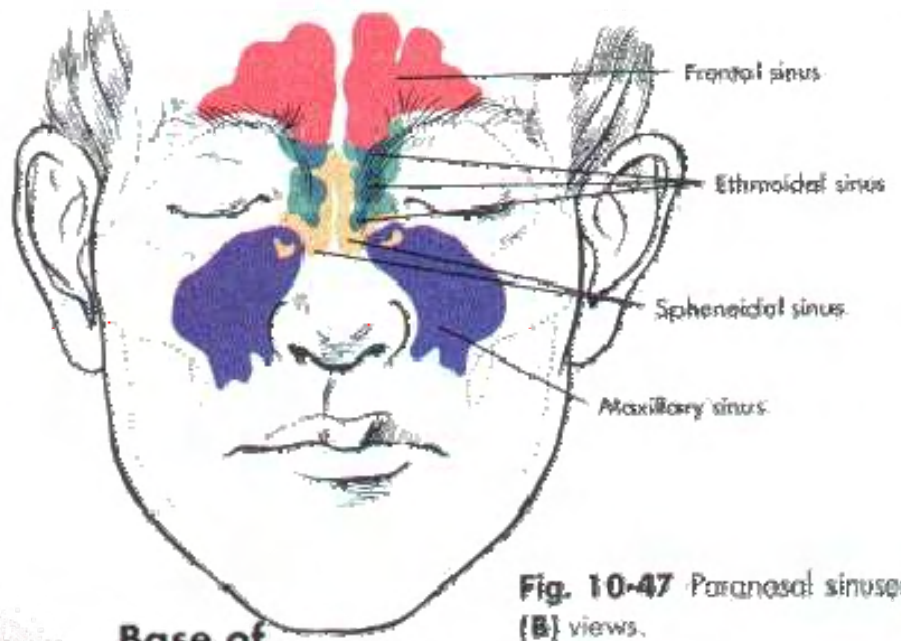
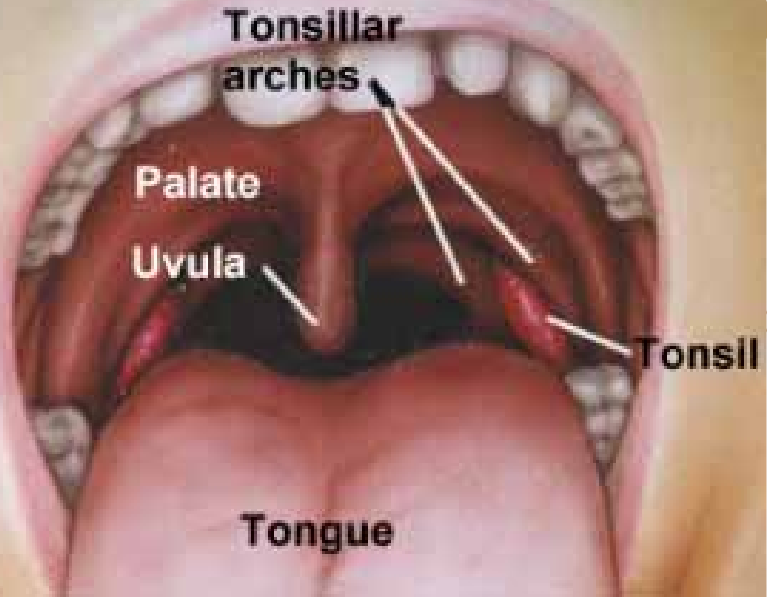
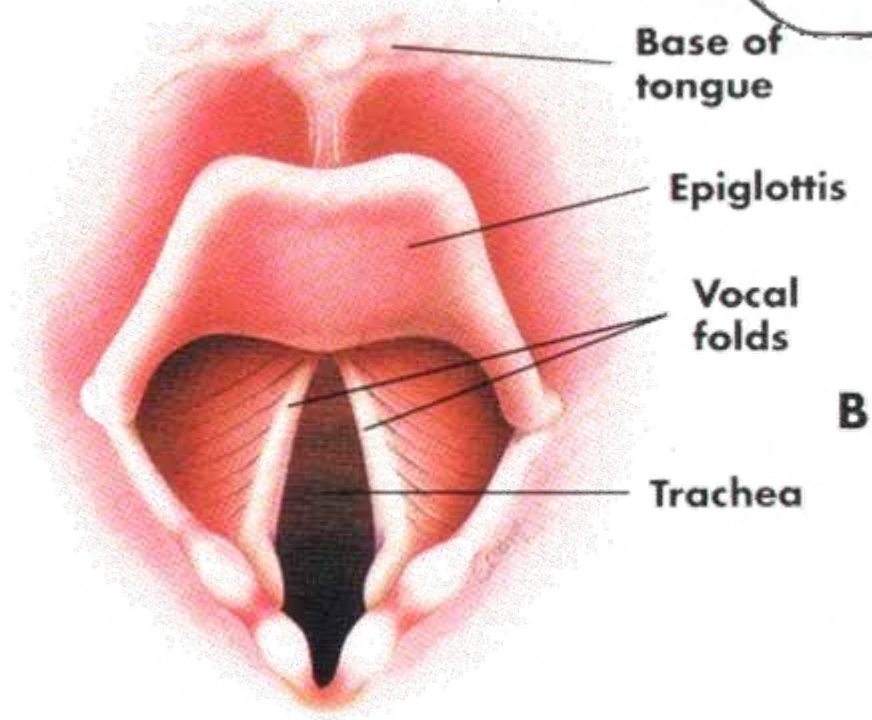
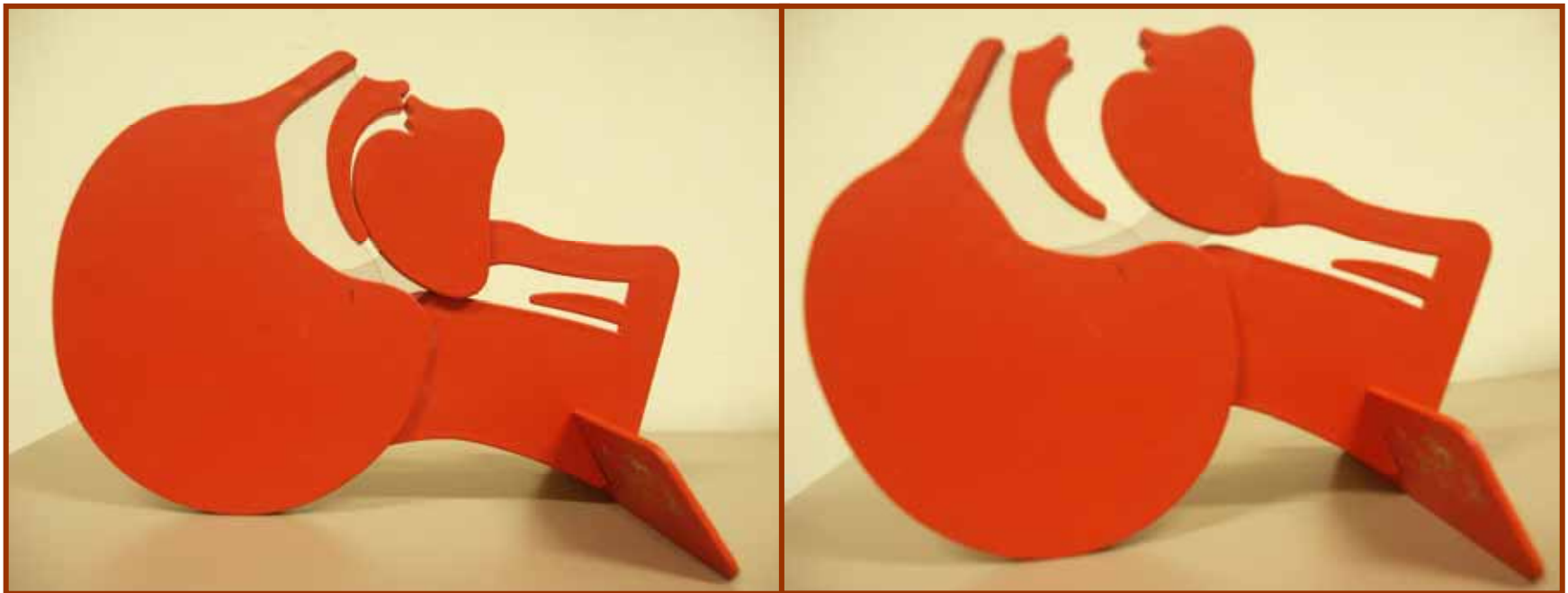

Fig. 10-47 Paranasal sinuses (B) views.

Anatomie schematisch

Herkennen bedreigde luchtweg

- Comateus, ongeacht oorzaak
  - GCS < 9
- Bekende Allergie
  - Wespensteek
  - Noten
- Bekend Quinke's oedeem
  - C1q esterase remmer deficiëntie

Herkenning partiële obstructie

Herkenning partiële obstructie

- Hoorbare ademhaling
  - Snurken
  - Stridor
  - Heesheid
- “work of breathing”
- Angst !

Look, Listen, Feel

Herkennen obstructie

Herkennen obstructie

- Géén geluid !
- Wel ademexcursies
- Hulpademhalingsspieren ++++
- Intrekkingen intercostaal
- Angst !
- Leidend tot hypoxemie, bradycardie, asystolie

Vrijmaken luchtweg: handwerk

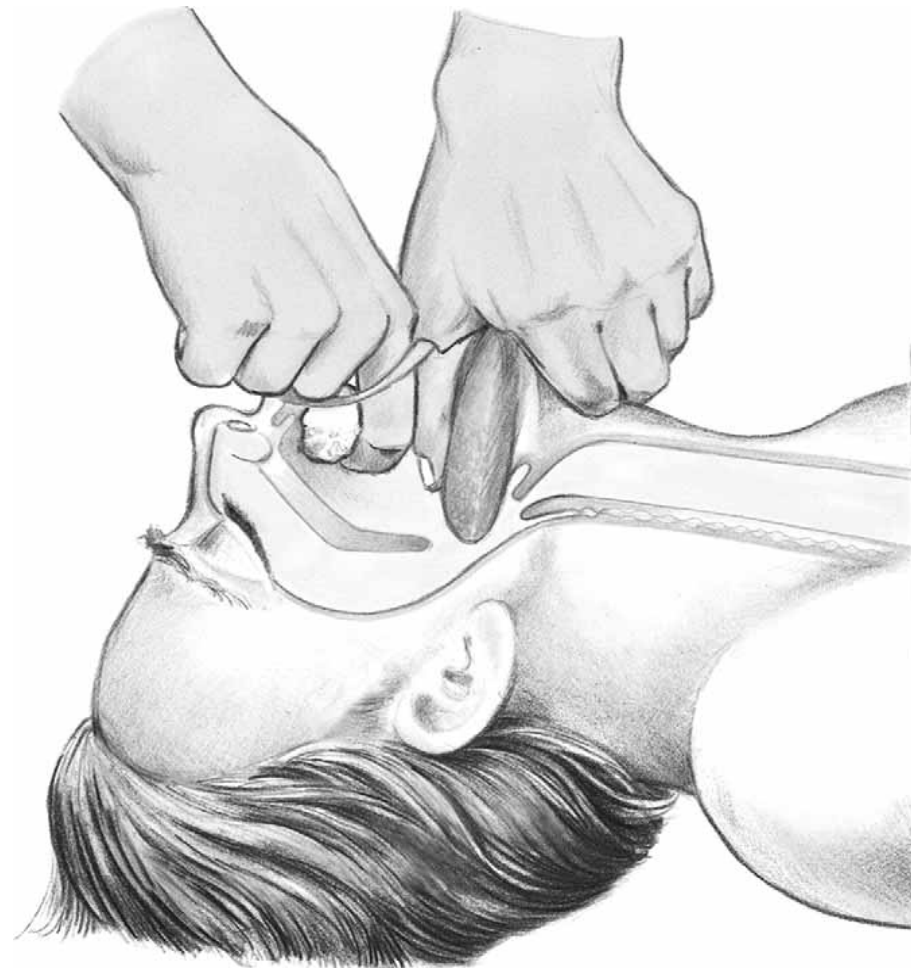
- Openen mond
- Head Tilt
- Chin lift
- Jaw Thrust
- Triple airway manoeuvre

Openen mond

- Duim en wijsvinger
  - Crossed finger technique
- Eigen veiligheid eerst !
  - Bijten
- **CAVE**: wurgreflex en braken

Head Tilt & Chin Lift

- Hand op voorhoofd; met palm naar achteren: sniffing position
- Plaats vingers andere hand bij kin
- Breng kin naar voren

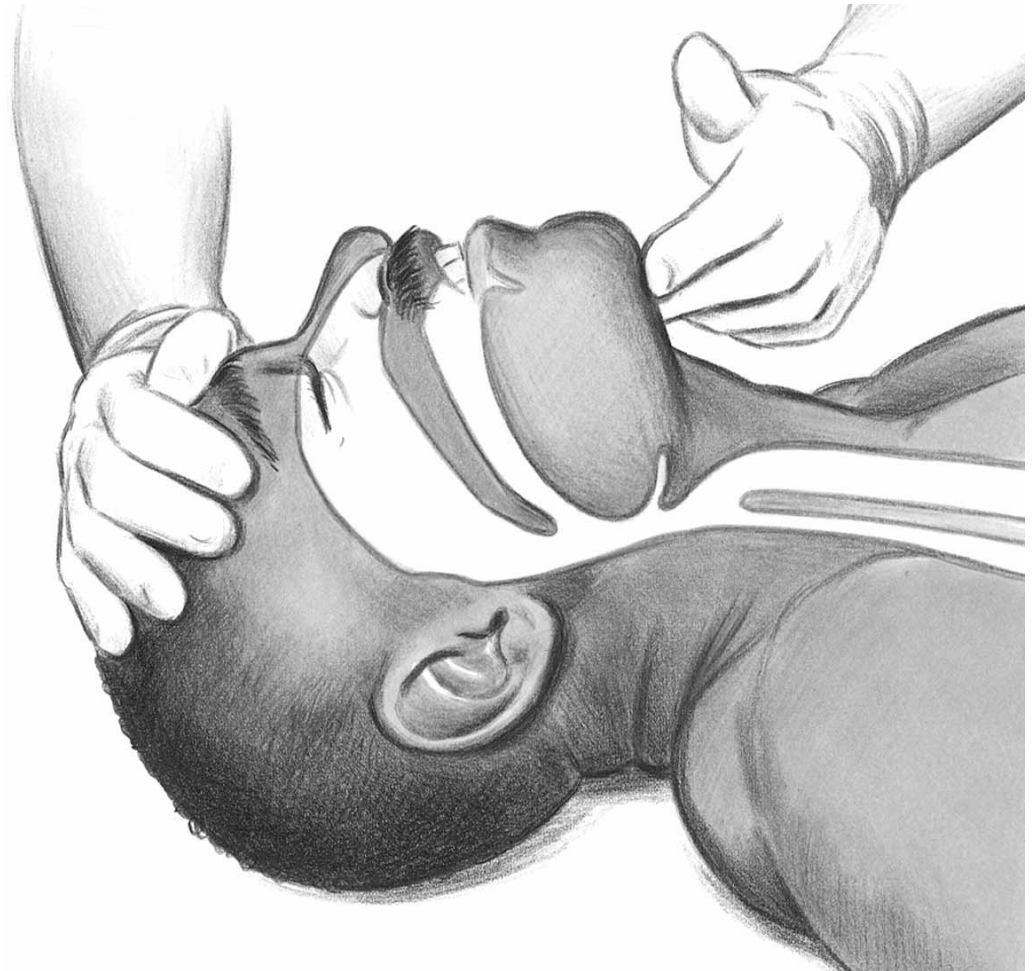

Head Tilt & Chin Lift

- Tijdelijk
- Cave opdrukken tong (averechts)
- Géén trauma !

Jaw thrust

- Plaats een hand aan beide zijden van het hoofd
- Plaats vingers achter kaakhoek elke kant
- Druk kaak naar voren (thrust)

Jaw thrust

Figure 5.1 Jaw thrust

Triple airway manoeuvre

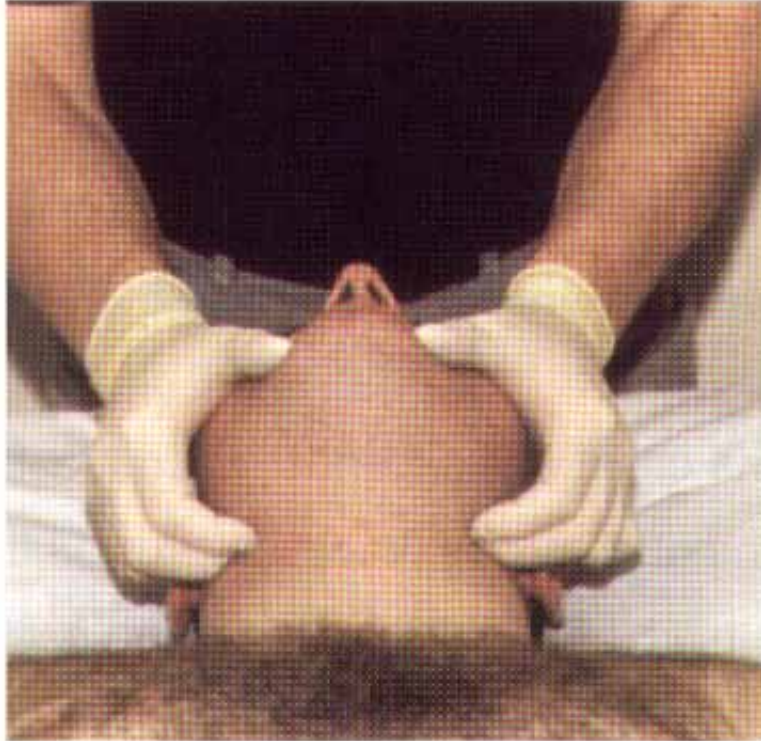
- Combinatie headtilt, chinlift met jawthrust:
- Plaats een hand aan beide zijden van het hoofd
- Plaats vingers achter kaakhoek elke kant
- Druk kaak naar voren (thrust)
- Druk met duimen mond open

Triple airway manoeuvre

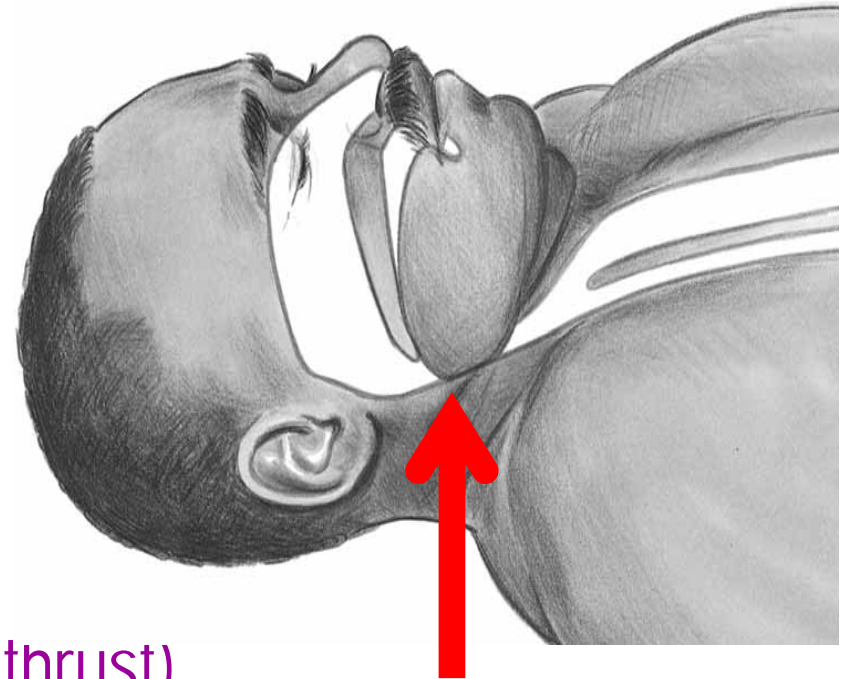

Chinlift / Jawthrust

- *Tijdelijke* maatregelen
  - Loslaten: weer bedreigd
- Cave contraïndicaties
  - Nektrauma
  - Fracturen aangezicht (jaw thrust)

Vrijmaken: hulpmiddelen

- Zuig
  - Yankauer
- Nasalpharyngeal airway
  - Nasale mayo
- Oralpharyngeal airway
  - Mayo
  - Guedel

Zuigbuis = yankauer

- Stug
- Groot volume
  - Corpora aliena
  - Slijm
  - Viezigheid
- "stuurbaar"
  - Zuigen als het moet / kan

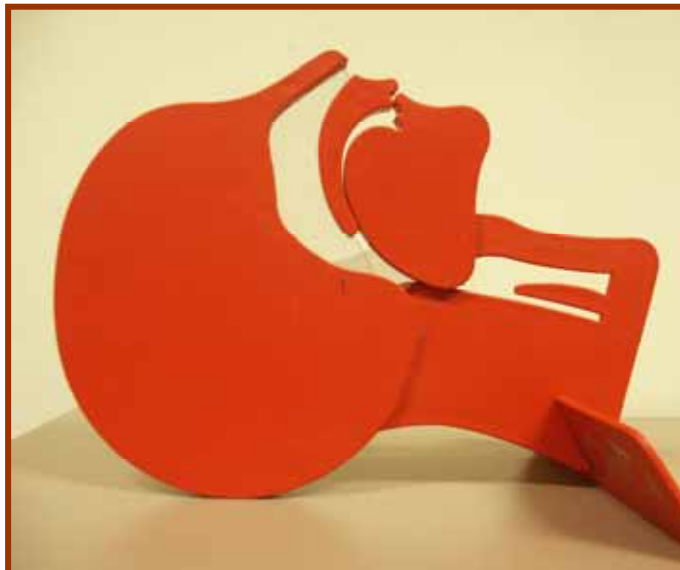

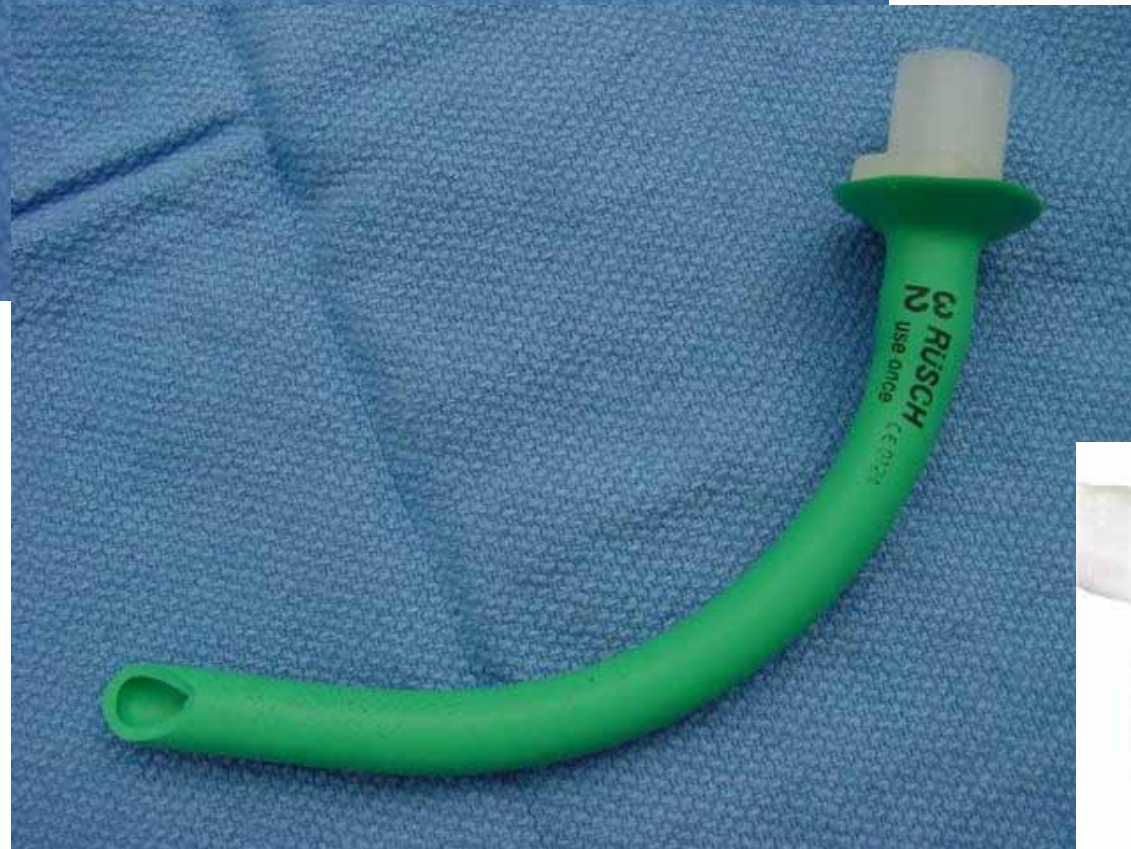
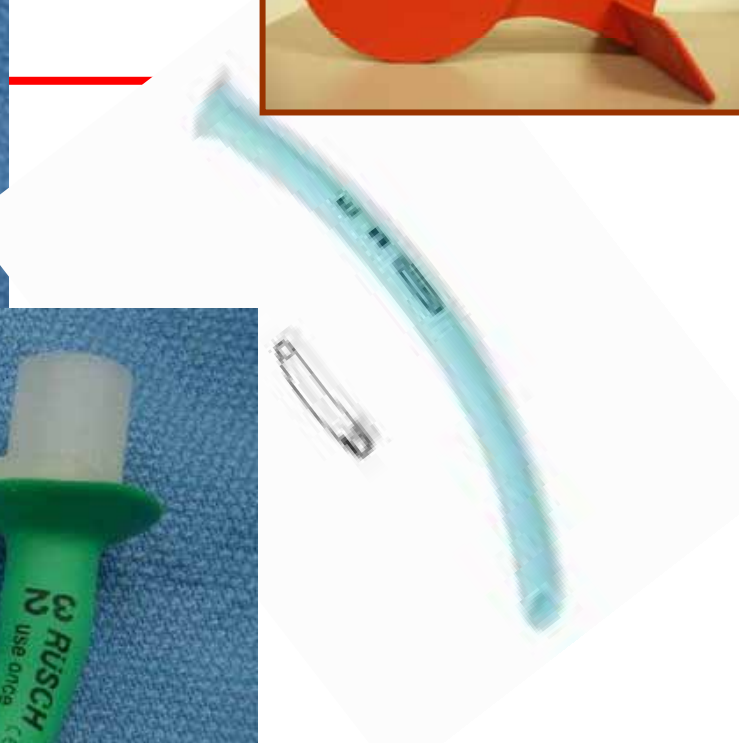
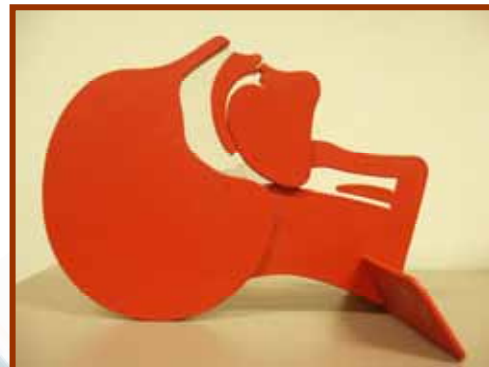
Nasalpharyngeal airway

Nasale mayo

- Door neusgat
- Tot in pharynx
- Net achter tong, boven epiglottis

Van meest wezenlijk belang:

Maat nemen
(hoe ?)

Maatwerk:

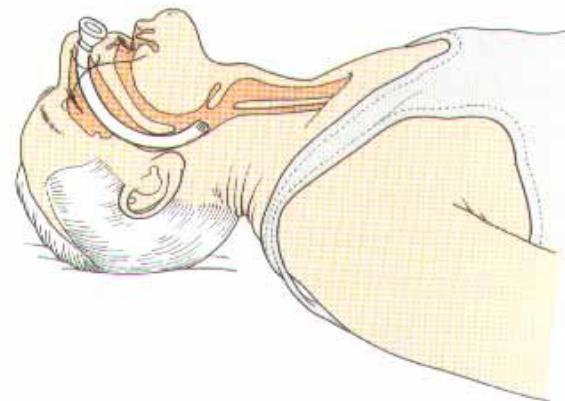
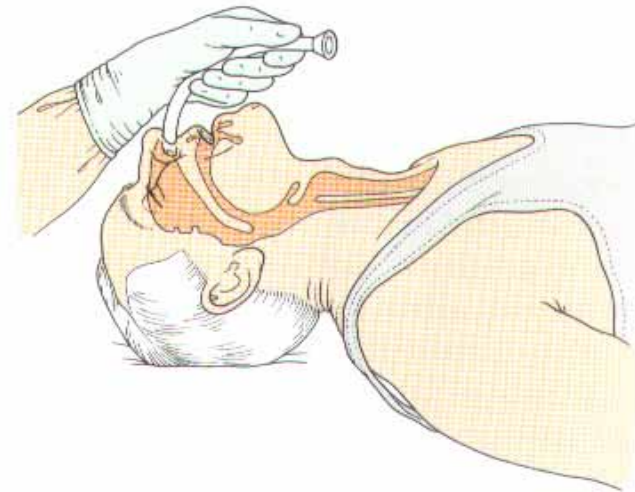

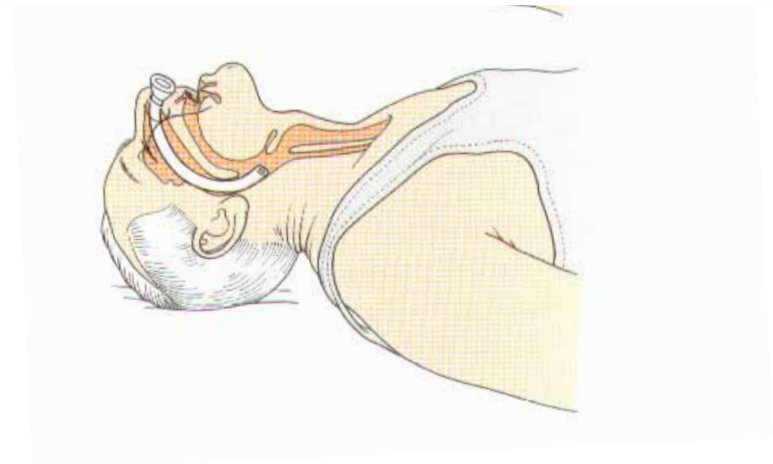
- Neuspunt
- Tragus
  - “binnenste oorlobje”
  - “middenoor”
- Lengte bepaalt de diameter

Nasal Airway: inbrengen

- Neuspunt omlaag
- Glijmiddel: water, lidogel
- Over basis neus
- Tot aan "gevest"
- Risico: sinusitis

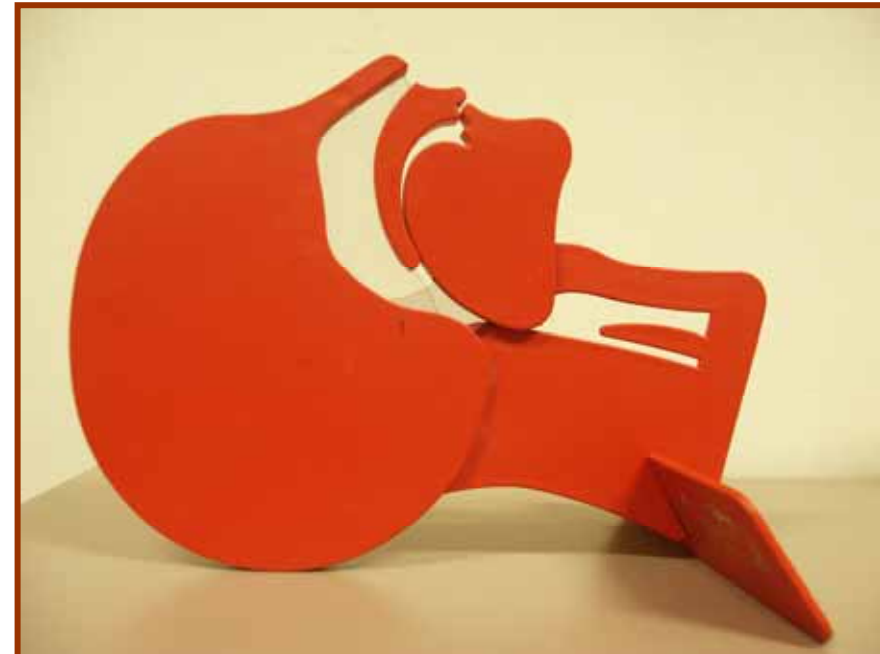

Oral Pharyngeal airway : mayo tube

- Oraal
- Over tongbasis
- Tot aan epiglottis

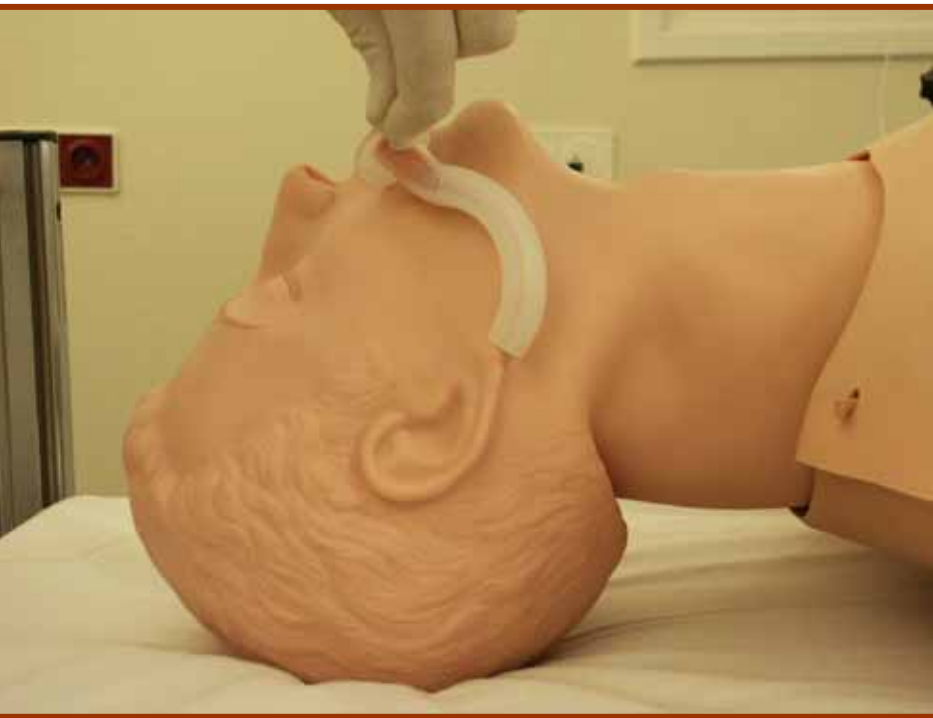
Van meest wezenlijk belang:

Maat nemen
(hoe ?)

Mayo tube: maatwerk

- Kleurcodes zijn per fabrikant verschillend !!
- Hele set klaar leggen: snel meten en inbrengen

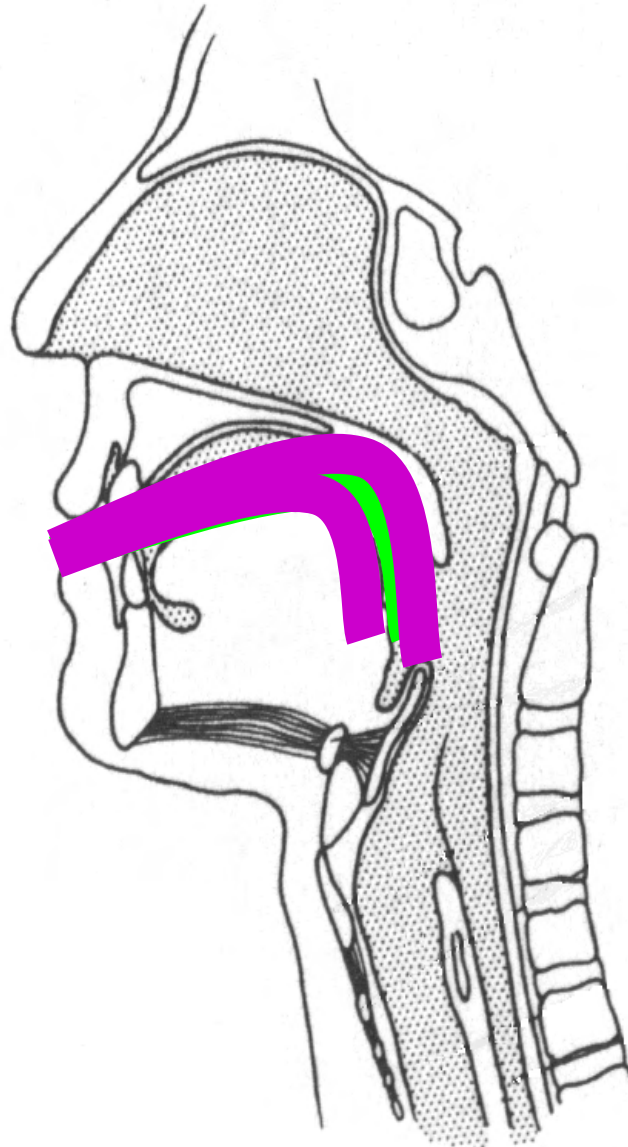

Goed

Te kort

Te Lang

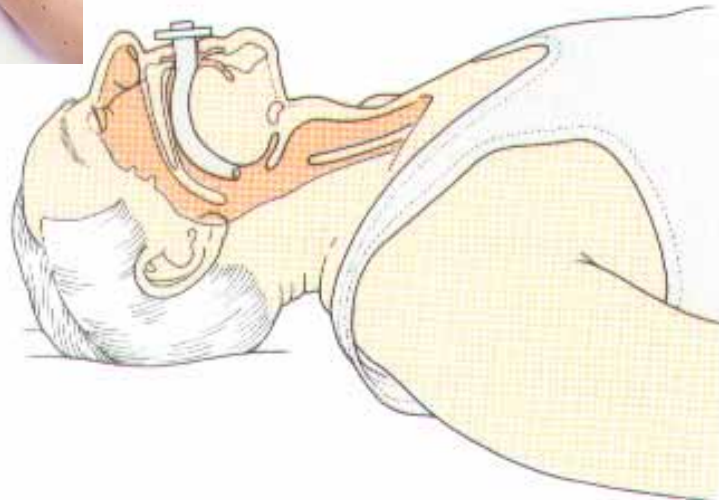
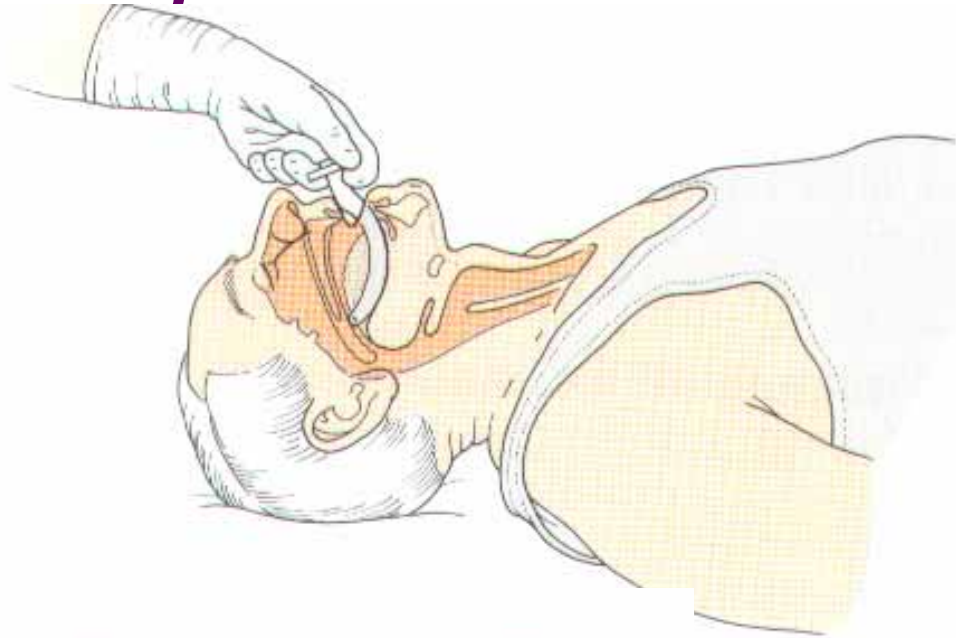

Mayo tube inbrengen

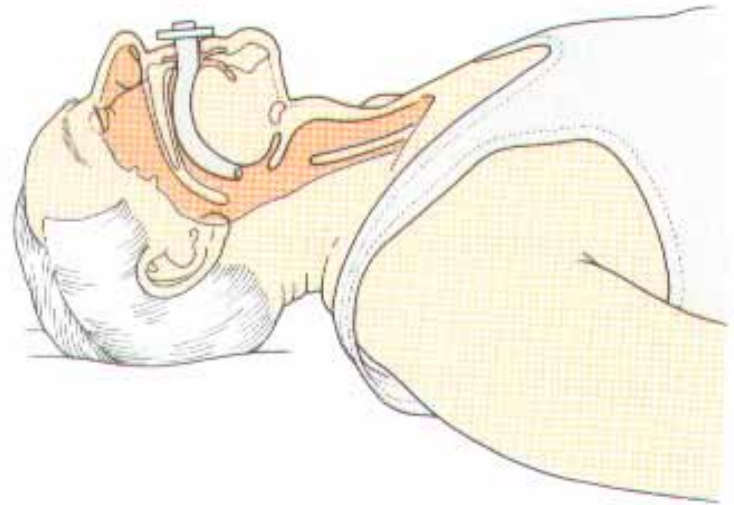
- 2 methodes
  - Kurketrekkermethode
    - Tip achter voortanden naar craniaal over palatum dure, draaien bij palatum molle
  - À vue met spatel
    - Open mond, tong naar onder drukken met spatel, mayo in anatomische richting over tong inbrengen

Mayo tube inbrengen: kurketrekker

Mayo tube inbrengen: spatel

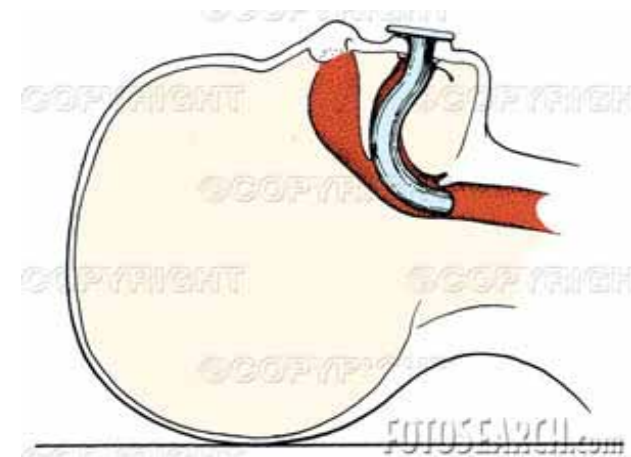

Beperkingen Orale Mayo

- Unresponsive (A V P **U** = GCS < 8)
- Geen wurgreflex

Voordeel nasale mayo

- Kan in wakkere patiënt
- Ook goed om "blind" endotracheaal uit te zuigen

Contraïndicaties nasale airway

- Stollingsafwijkingen
- Schedelletsel, orbitafractuur
- Neus # (septum, of hoger)
- (mn schedelbasisfractuur)

10 geboden luchtwegmanagement

- 1 Blijf kalm en regel je spullen
  - It's rough out there, but you can't work if you're in panic
- 2. Hoogste prioriteit **ALTIJD = ALTIJD = ALTIJD**: masker en ballonventilatie
  - Don't rush to intubate
- 3. Get help
- 4. Heb een plan. En een plan B. Communiceer
  - Know what to do if what you're doing works.
Know what *next* to do ----if what you're doing doesn't work!

10 geboden airwaymanagement

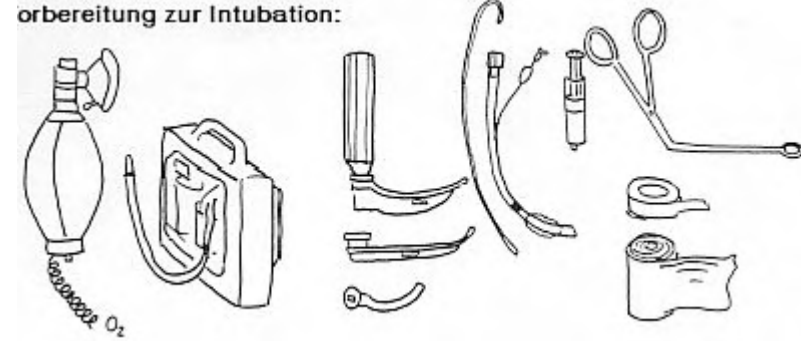

II

- 5.If you can't ventilate: INTUBATE
- 6. Let op de tijd
  - hoe lang kun jij je adem inhouden ?
- 7. Als het de eerste keer niet lukt, wat doe je anders bij je tweede poging ?
- 8.If you can't intubate: VENTILATE
- 9 If you can't ventilate and can't intubate: OPEN THE NECK
- 10. Oefenen, oefenen, oefenen.....

Endotracheale Tube

- Yankauer & Zuigapparatuur, getest
- Maskers en Ballon, zuurstof aangesloten, reservoir, filter
- Nasale en Orale Mayo's
- Tubes: gewenste maat en 1 kleiner
- Laryngoscoop, 2 bladen. Werkend licht, getest
- Magillse Tang
- Stylet

Endotracheale Tube

Spullen II

- Cookse sonde
- Cuffspuit
- Stethoscoop
- ET CO₂ module, aangesloten, opgewarmd, geijkt
- Tubelint
- Endotracheal uitzuigmateriaal

Endotracheale Tube

SpullenIII

- Sedatie
  - Etomidate ? 0,2 mg / kg / iv
  - Propofol 1 – 2 mg / kg iv
  - Midazolam 0,2 – 0,5 mg / kg iv
- Verslapping
  - Esmeron 0,6 mg / kg / iv

Vorbereiding

- SpO₂ aangesloten, goed plethysmogram
- Monitor ingesteld (hartritme en saturatie hoorbaar)
- Bloeddruk meten (frequentie)
- Maag leeg (maagsonde)
- Druktzak
- Infuusvloeistof bij de hand
- Taakverdeling: assistentie, intubatie, monitoring

Vorbereitung

- Ventilator ingesteld: Standdaarden FCCS
  - PRVC
  - FiO_2 1,0
  - PEEP 6 cm water (standaard: hoger indien gewenst)
  - Ademfrequentie 12 – 16 / min (standaard: hoger indien gewenst)
  - Tidal volume 6 – 8 ml / kg (standaard: anders indien gewenst)
  - I : E = 1 : 2
  - Alarmgrenzen: Peak pressure 40 cm water

Endotracheale Tube

“plan b”

- Hulp anesthesioloog
- Hulp longarts
- Naaldconiotomie

- Opvangen complicaties:
  - Bloeddruk, ritme

Procedure

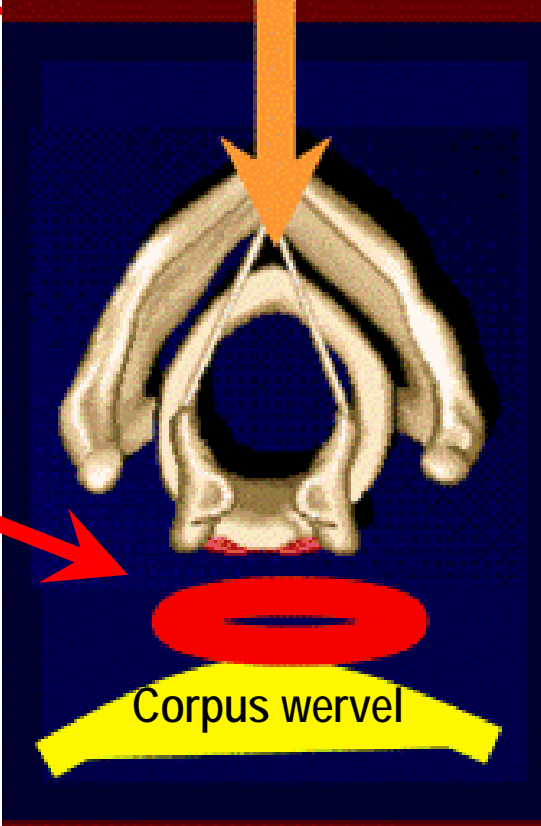
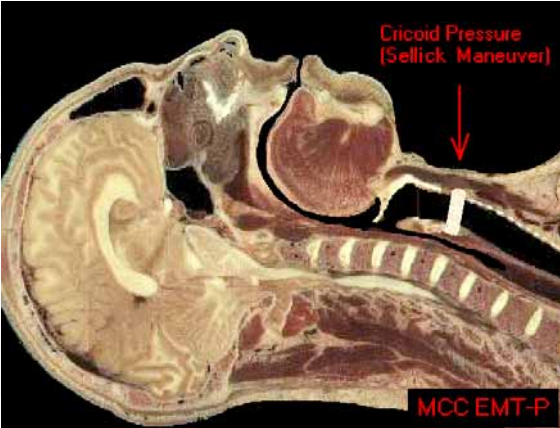
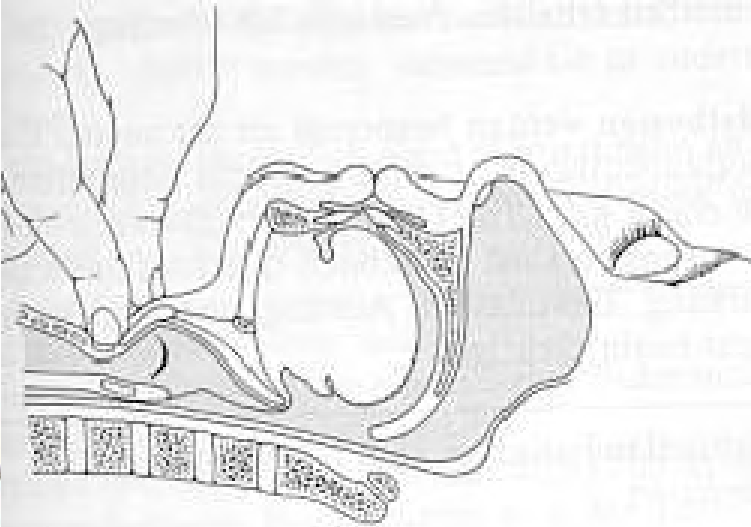

- Oxygeneneren
  - Spontaan of ondersteund
- Sederen
- Obstrueren oesophagus (sellick manoeuvre)
- Verslappen
  - Als je zeker weet dat je 'm op kap kunt houden.
  - Er is geen weg terug....

Procedure Sellick > 30 cm water

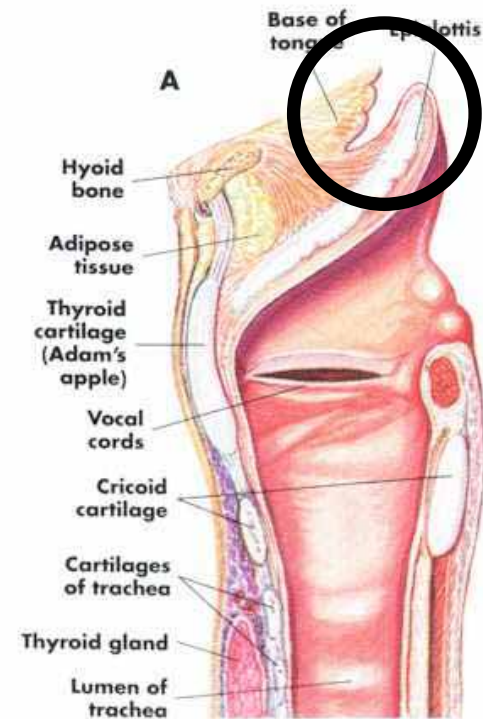
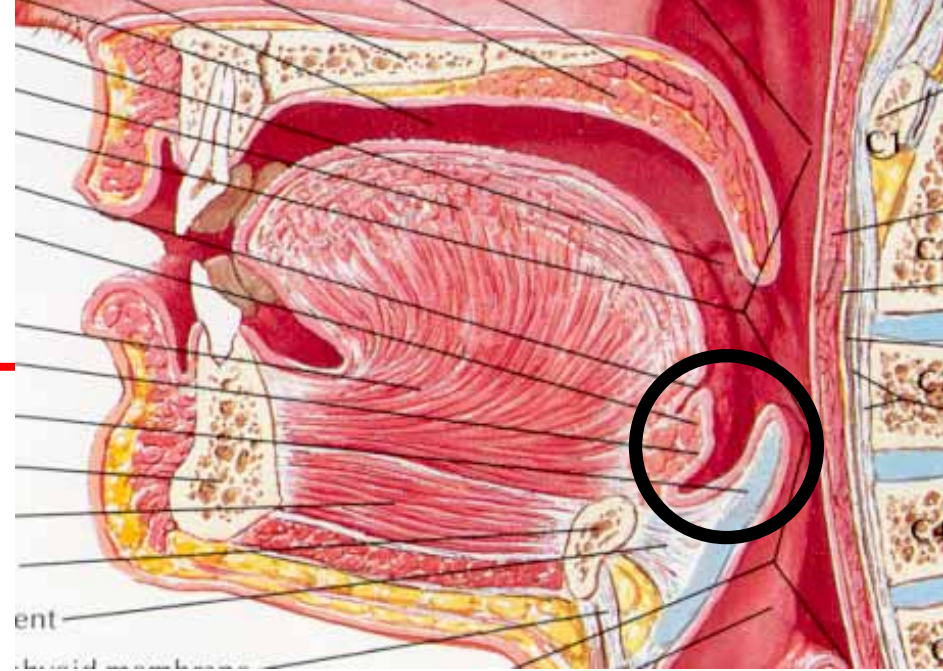
Compressie oesophagus

Procedure

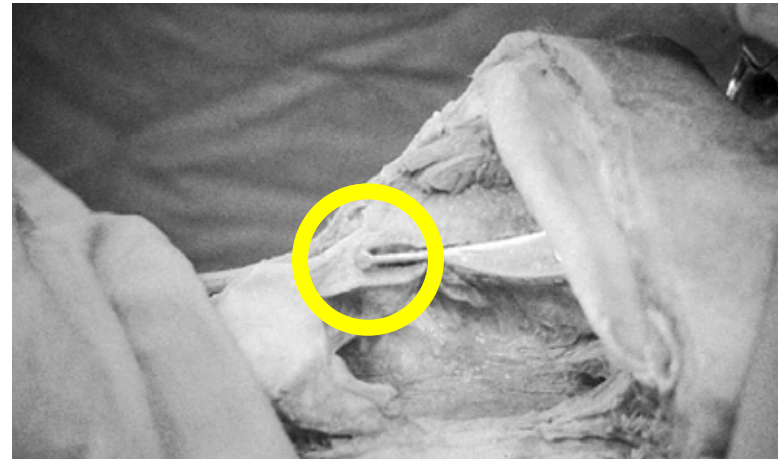
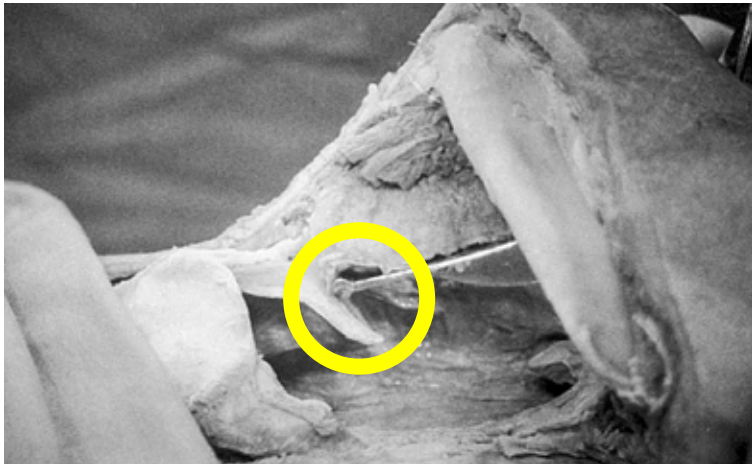
- Check ademexcursies
  - Check buikomvang
  - Start intubatieprocedure:
als mantra **hardop**
    - Laryngoscoop linkerhand
    - Blad in rechtermondhoek
    - Over tong langzaam naar binnen tot tip epiglottis is te zien
- Halve centimeter dieper in valecula

Procedure

- Blad in valecula

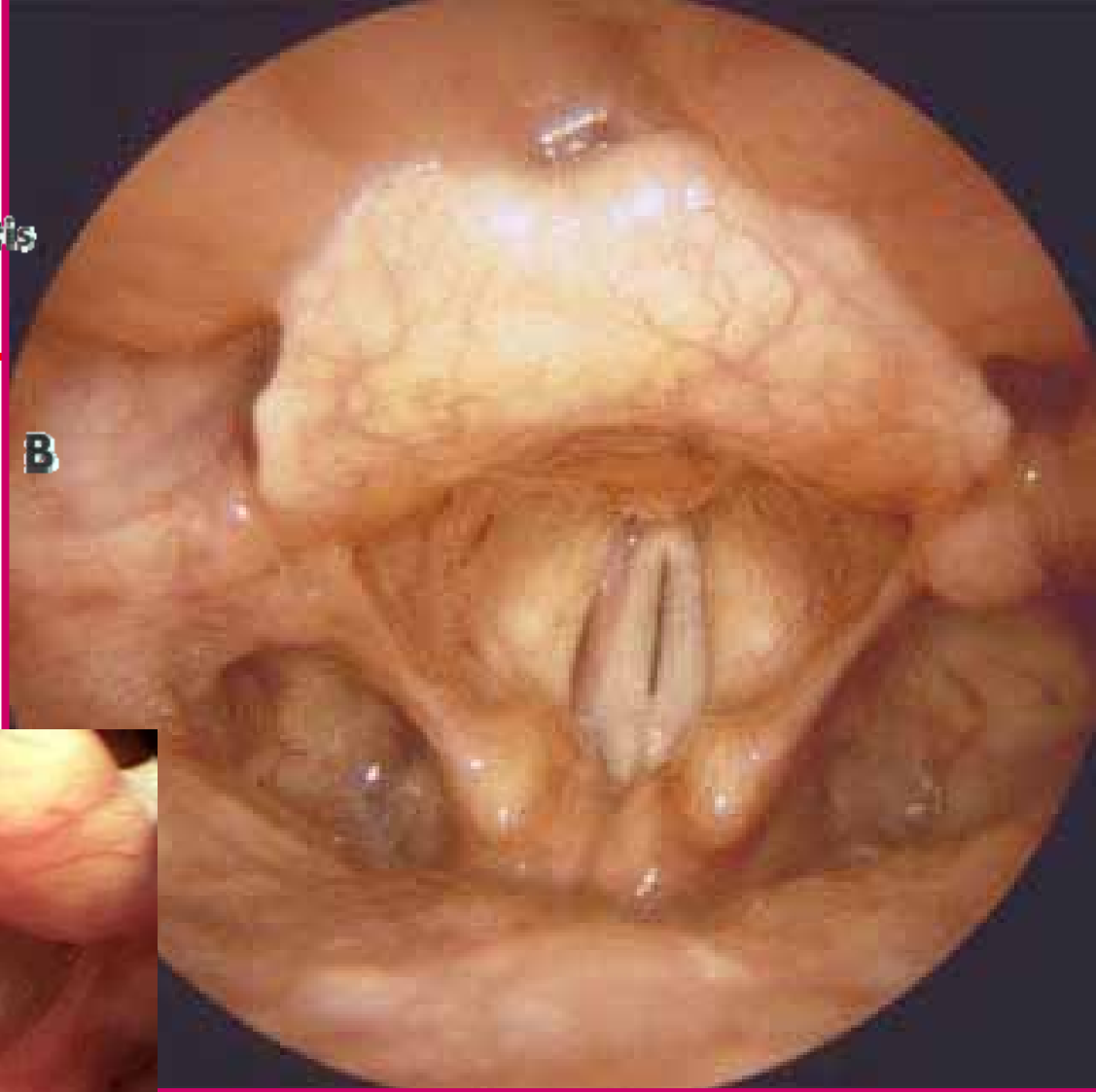
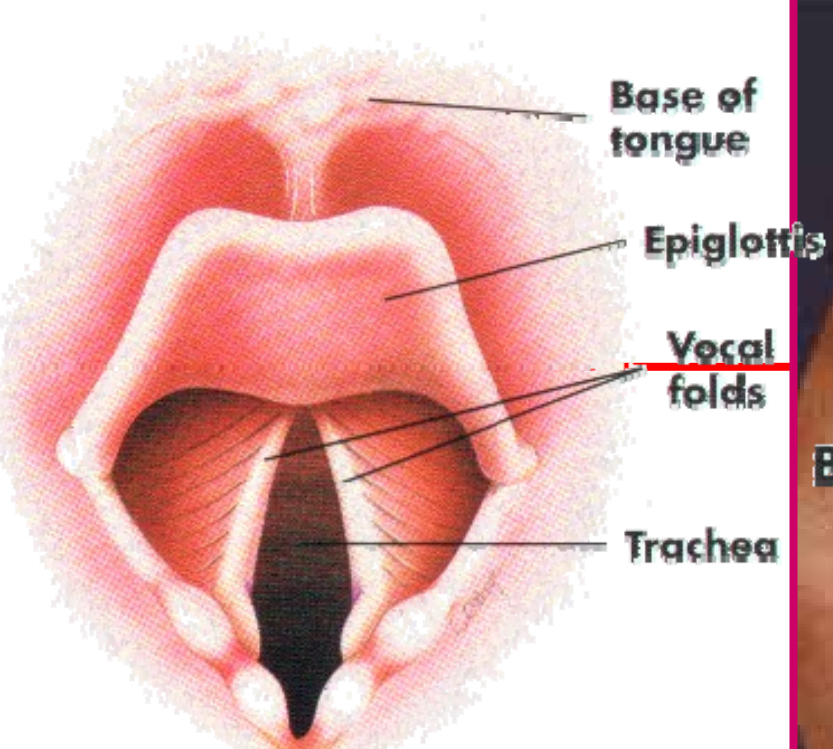

- Met linkerhand tongbasis optillen onder hoek van 45 naar voeten

Het uitzicht :

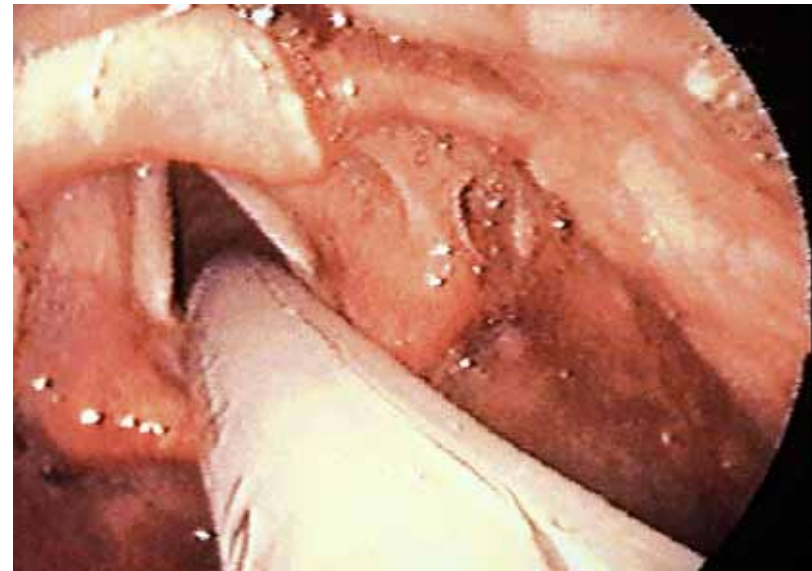

Afsluiting

- Tube door stembanden tot cuff 2 cm onder stembanden
  - Volwassenen meestal 22 – 24 cm tandenrij
- Beademen op tube met filter
- Fixeren
- Controle positie tube

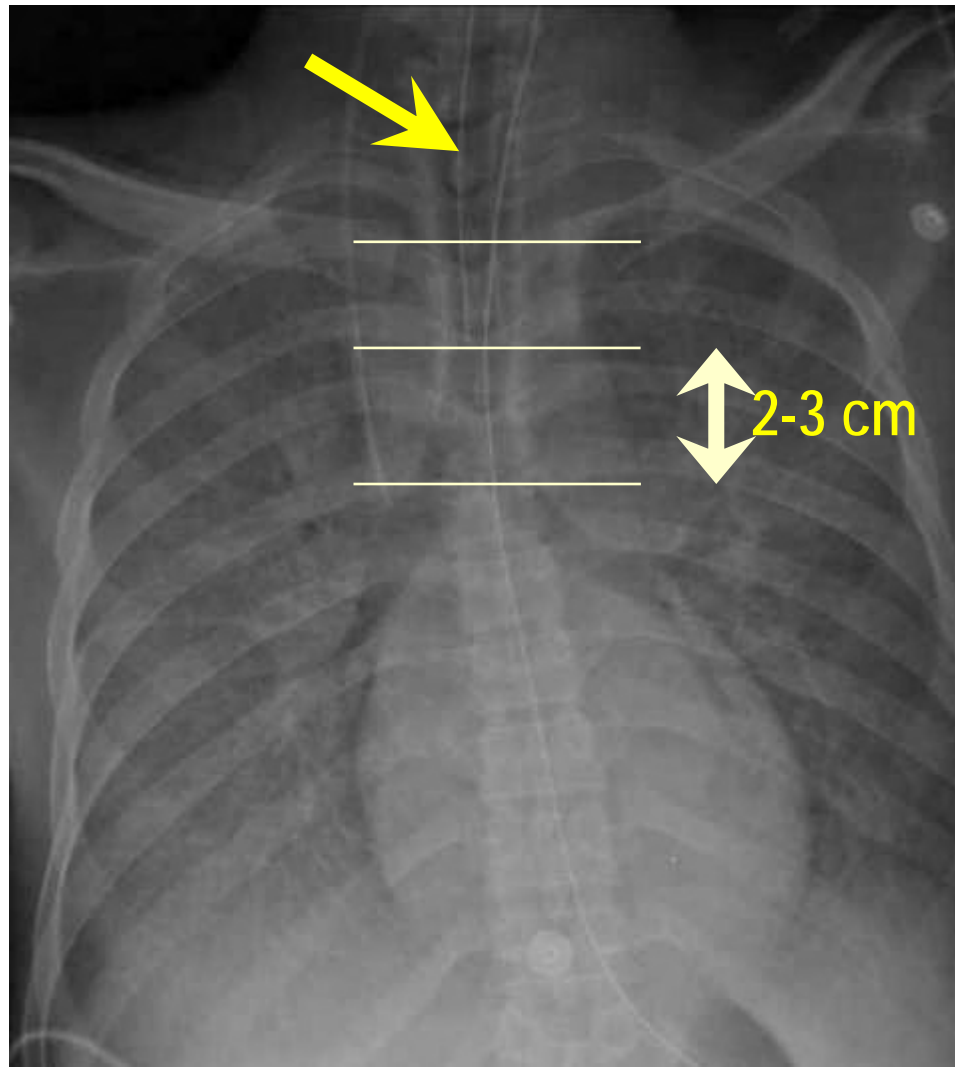
Controle Positie tube

- Condens tube bij expiratie
- Symmetrische thoraxexcursies
- Symmetrisch ademgeruis bdz in oksel
  - Verse afstand; meest zeker
- Geen uitzetten buik
- Geen luchtverplaatsing in maagkuiltje
- ETCO₂

Controle Positie: X thorax

Endotracheale tube

- Gezekerde luchtweg
  - Tube in trachea
  - Gefixeerd
  - Opgeblazen cuff
- • “the best a doc can get”

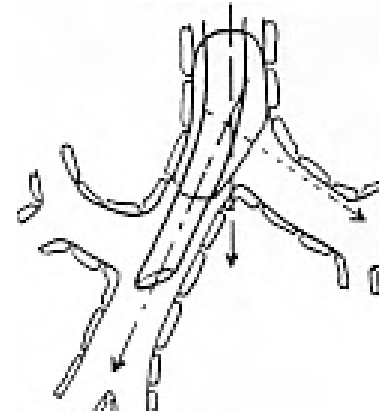

Mogelijke Problemen

- *Rechts wel, Links géén* ademgeruis
  - Tube te diep: selectief op rechter bronchus
  - Pneumothorax !!
    - Masker beademing te “wild”
    - Aanvankelijke instellingen ventilator te ruim
    - Alarmbegrenzungen ventilator niet optimaal ingesteld

Mogelijke Problemen

- *Geen ademgeruis*
  - Tube verkeerd: in oesophagus
    - Geen ademexcursies
    - Wel buikbeweging
    - Geborrel / luchtverplaatsing in epigastrio
    - Geen of maar tijdelijk ETCO₂

When in doubt: pull it out !!!

Symptomen (spannings) pneumothorax

- **KLINISCHE** DIAGNOSE (x thorax = **X** want tijdverlies)
  - Asymmetrische ademexcursie
  - Asmmetrische thorax: “hoogstand”
  - Afdgenomen tot geen ademgeruis over minder bewegende thoraxhelft
  - Hypersonore percussie over minder bewegende thoraxhelft
  - *(Late symptomen: tracheadeviatie naar gezonde kant; saturatiedalingen; cyanose, bradycardie, PEA en asystolie)*

X thorax (postmortem)

Behandeling Spanningspneu

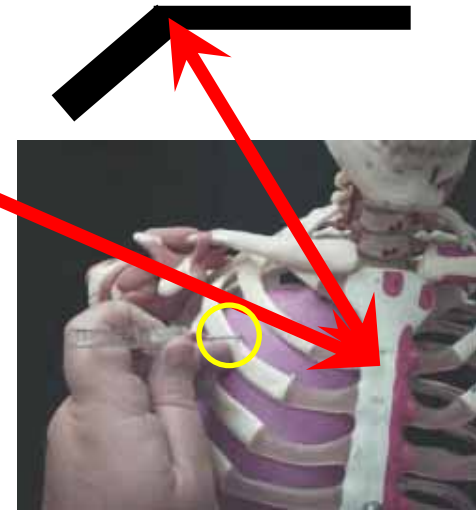
- Naald thoracostomie
  - Dikke (infuusnaald): Grijs of bruin (14 – 16 G)
  - 2^e intercostaalruimte, midclaviculair aangedane zijde
    - Angulus ludovicus = hoek in sternum, midclaviculair
    - **Bovenrand** onderliggende rib
  - Lucht ontsnapt bij verwijderen mandrijn

Behandeling Spanningspneu

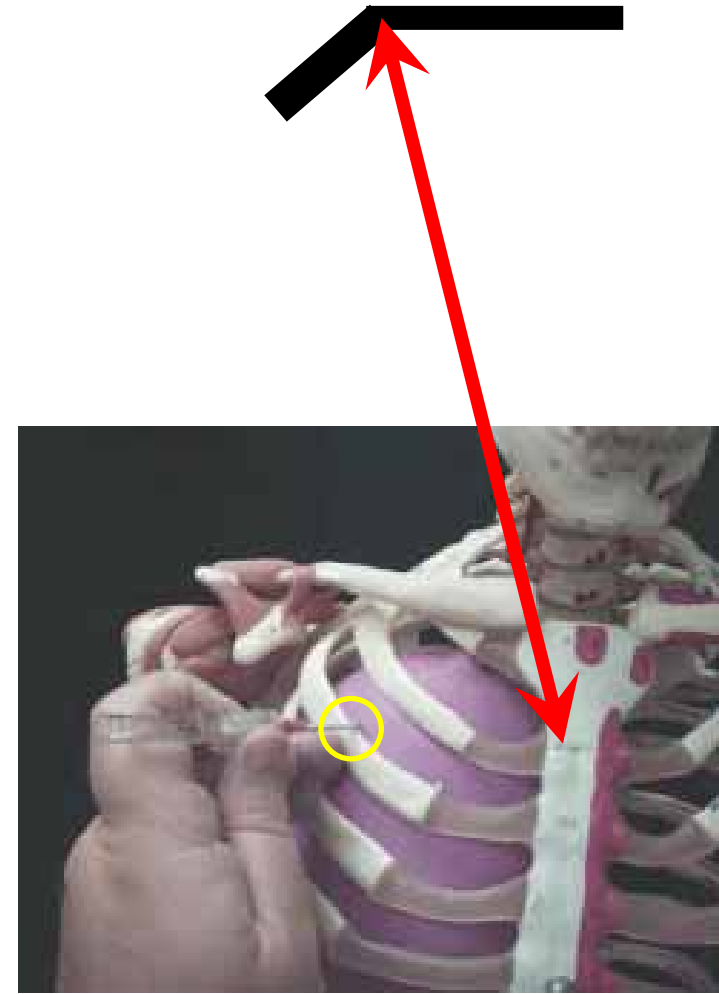

- Naald thoracostomie
  - Dikke (infuusnaald): Grijs of bruin (14 – 16 G)
  - 2^e intercostaalruimte, midclaviculair aangedane zijde
    - Angulus ludovicus = hoek in sternum, midclaviculair
    - Bovenrand onderliggende rib
  - Lucht ontsnapt bij verwijderen mandrijn

Naald bij spanningspneu

Laryngeal Mask Airway (LMA)

Laryngeal Mask Airway = LMA

- Latex-free, silicone tube aan masker met opblaasbare rand
  - Standaard tube connectie
  - “tralies” over opening tube-masker
  - Re-useable tot 40 keer (Autoclaveerbaar).
Registratie !!!!

Larynxmasker

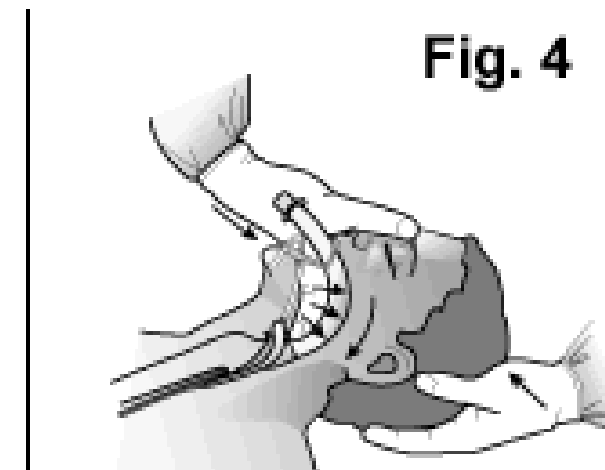
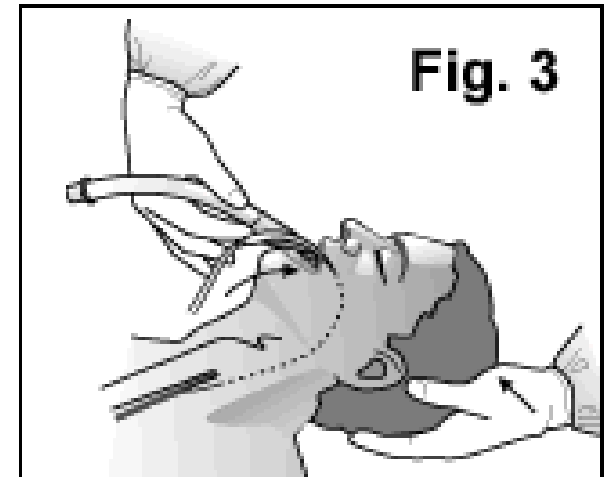
- Geen “gezekerde” luchtweg
- Simpel in te brengen
  - Zonder hulpmiddelen
- Nadelen van “confectie”
  - One size fits all

LMA Inbreng Techniek

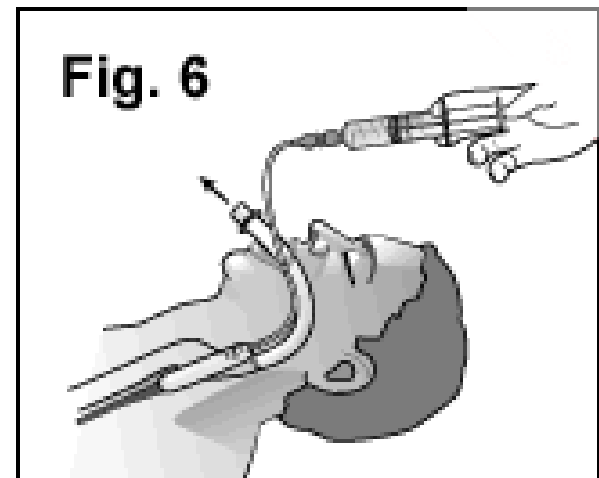
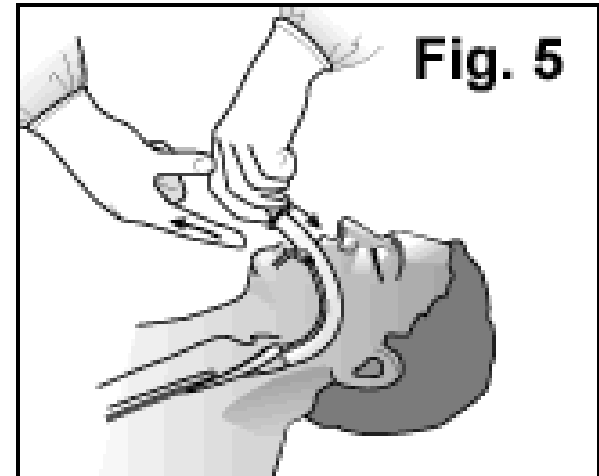
- Open mond en druk de tip van cuff naar boven tegen verhevelte
- Gebruik wijsvinger om LMA te leiden, naar achter over verhemelte richting oor; tot weerstand wordt gevoeld.
- De tip zit nu in hypopharynx, in opening oesophagus.

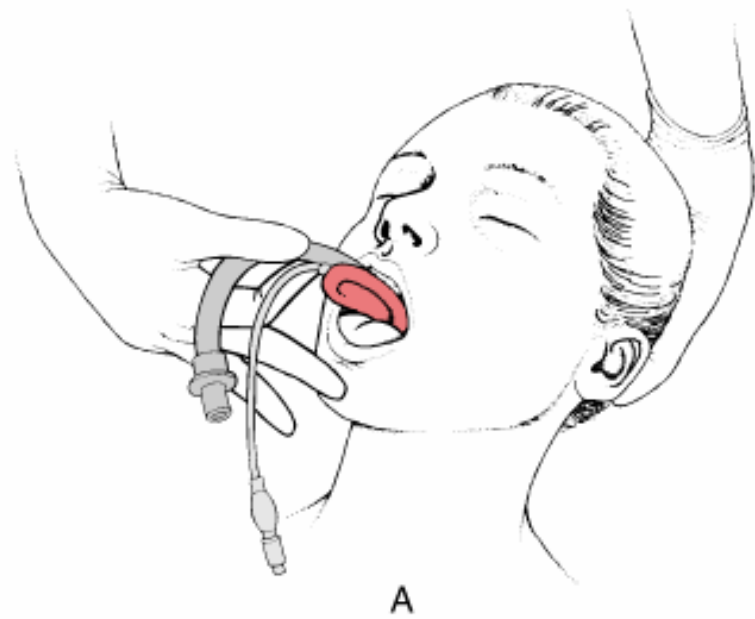
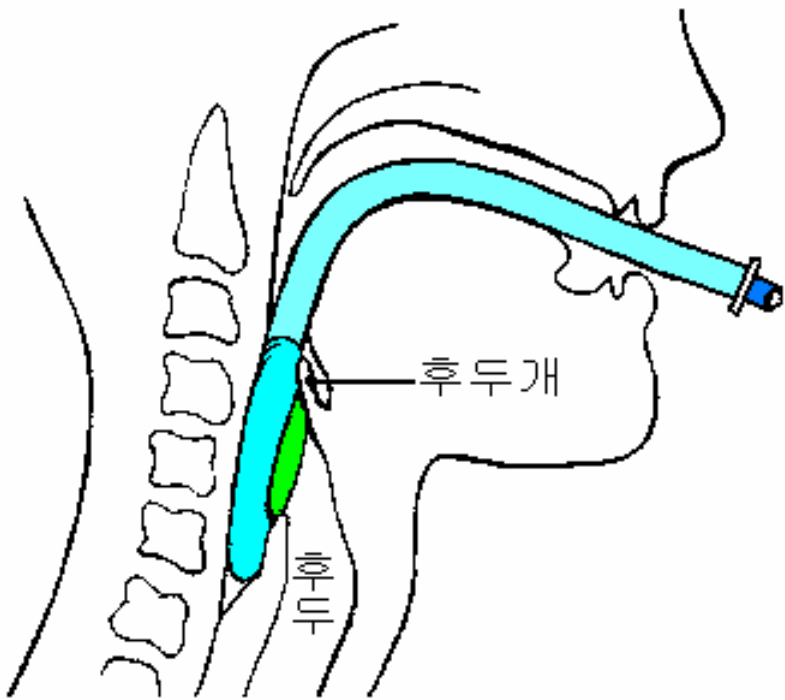

LMA Inbreng Techniek

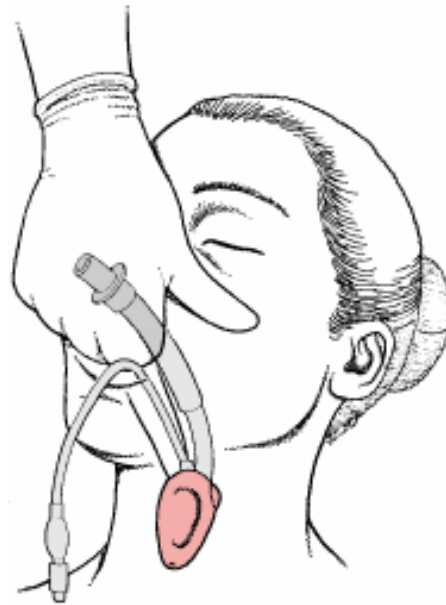

- Druk LMA tube naar beneden met andere hand als wijsvinger wordt teruggetrokken (cuff blijft in positie)
- Blaas cuff op met 2-4 ml lucht voor goede afsluiting (60 cm H₂O maximum)
- Houdt LMA niet vast bij opblazen tube. Het beweegt wat naar buiten als het zich "zet".

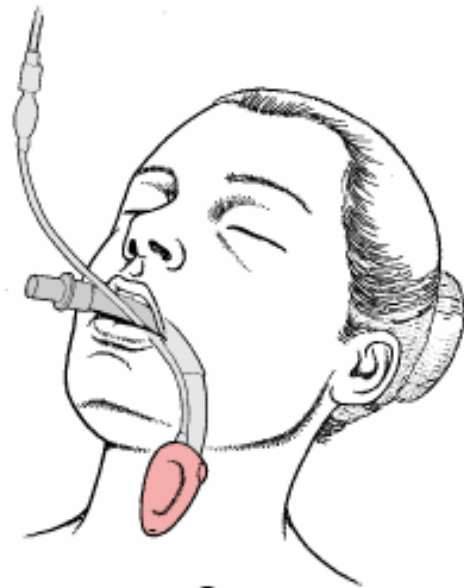

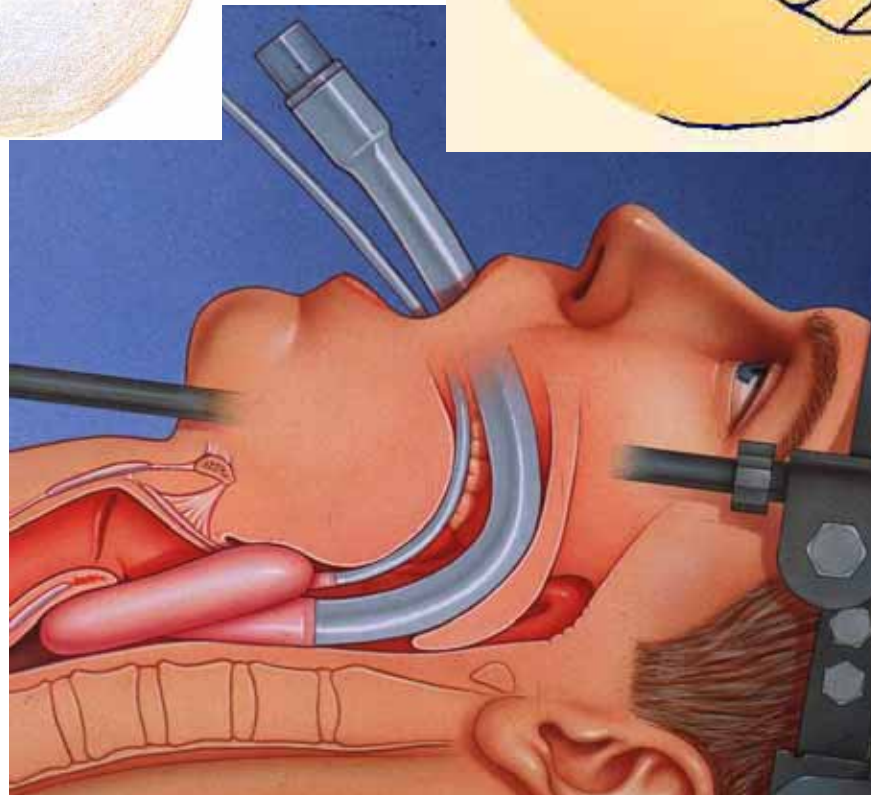
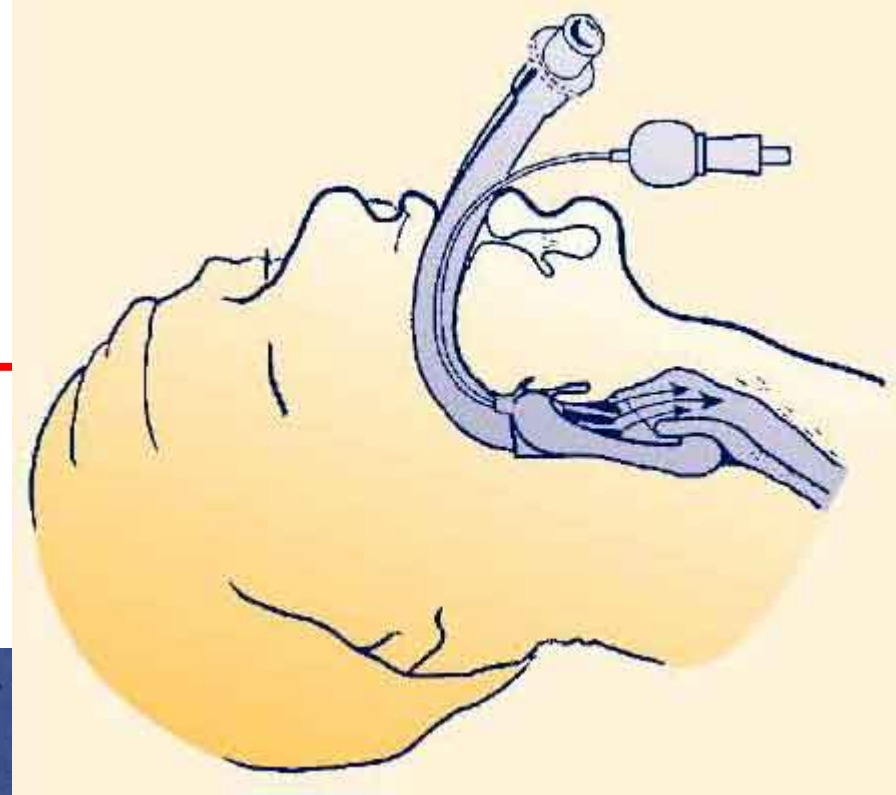
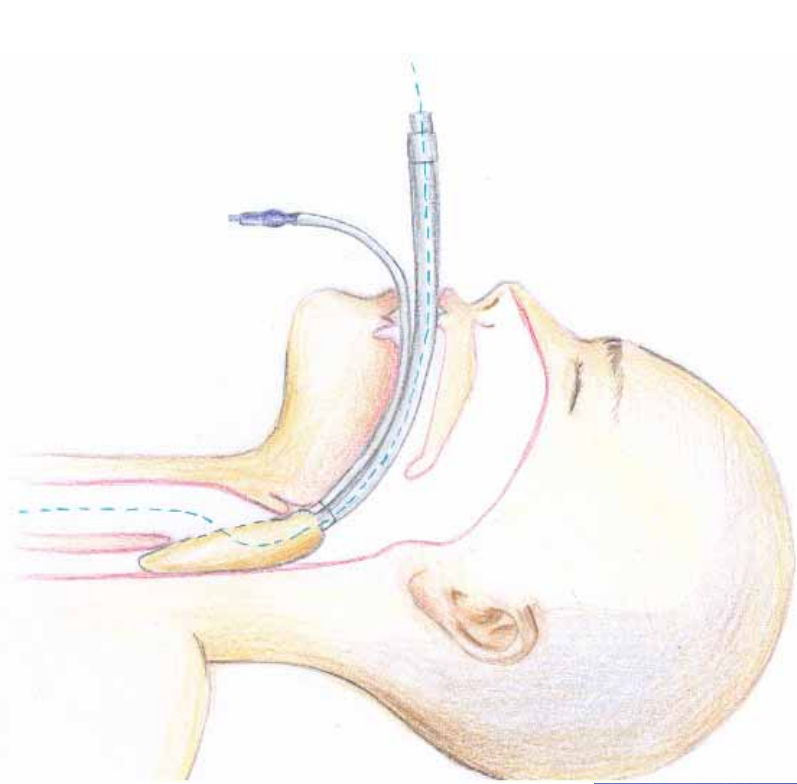
A

B

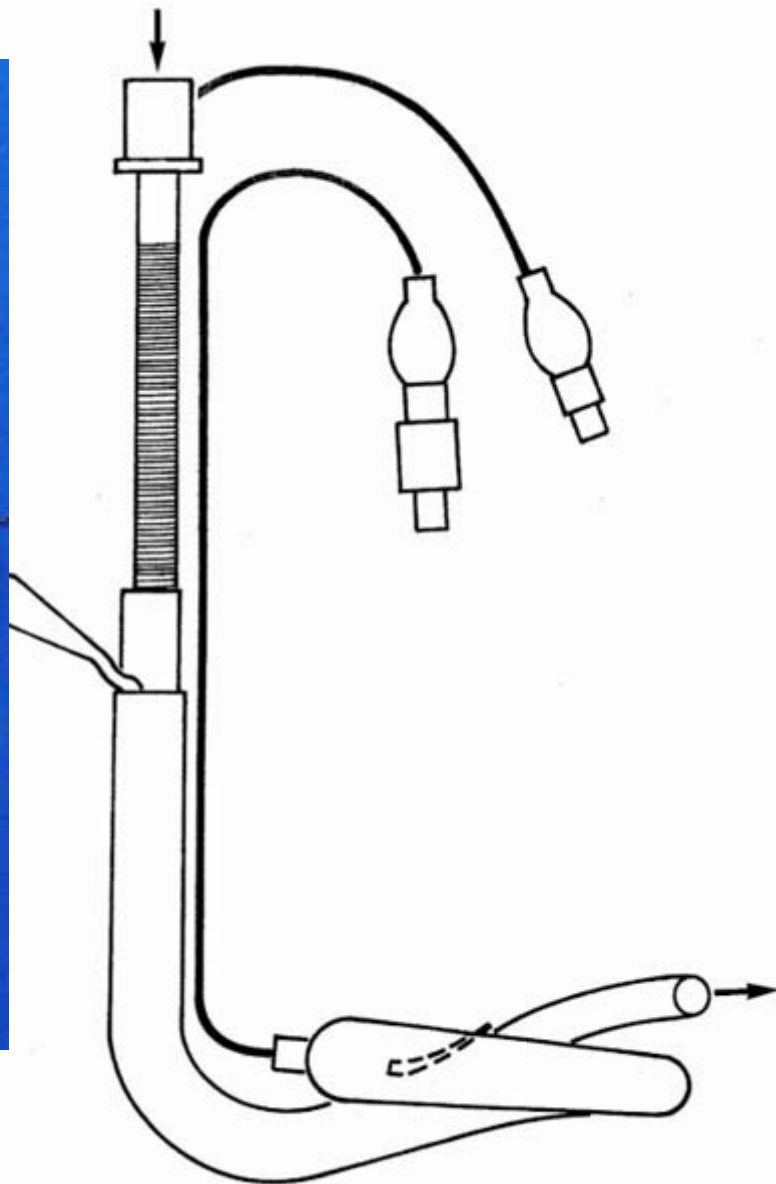
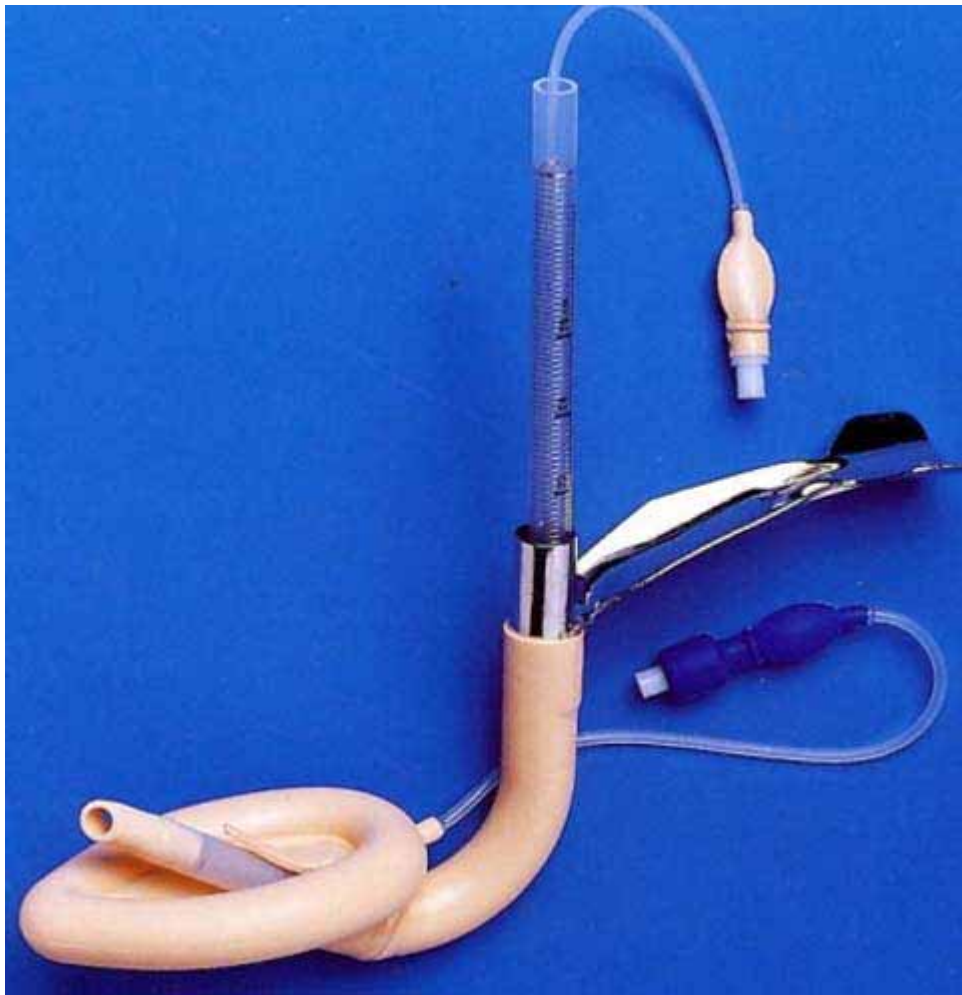
C

Larynxmasker als intubatiehulp

- Door larynxmasker wordt flexibele tube geplaatst
- Larynxmasker maakt toegang tot luchtweg gemakkelijk

Combitube

-
- Nog nader uitwerken

Lighted Slyest

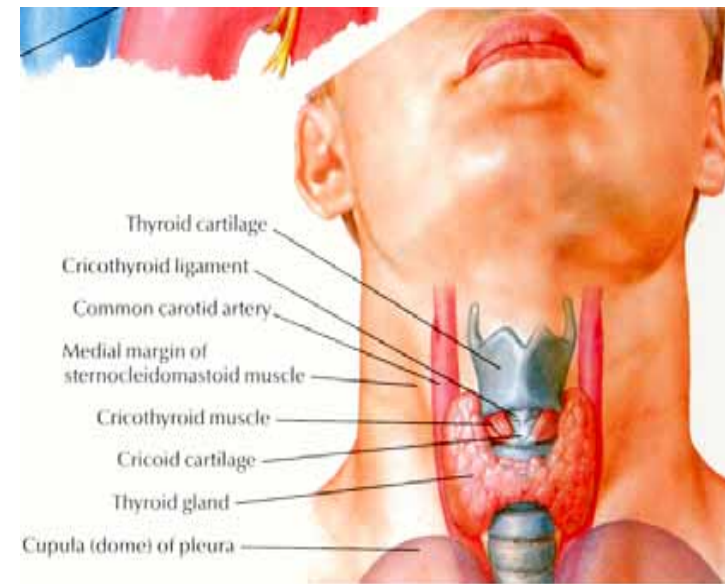

-
- Nog nader uitwerken

Chirurgische Luchtweg (plan "b")

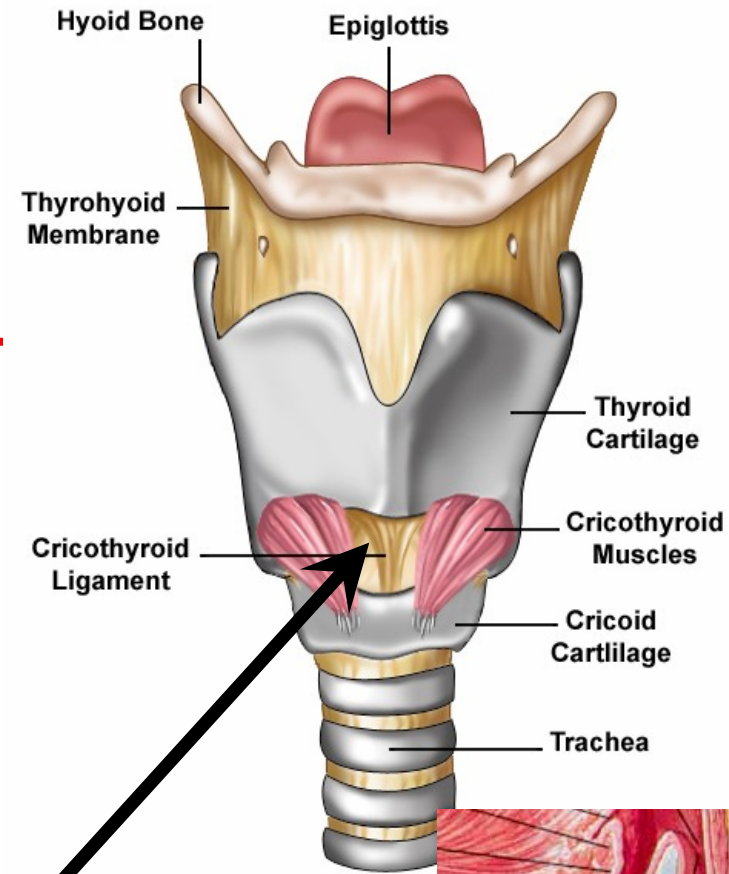

- Naald coniotomie
  - Membrana cricothyreoidea
- Nood tracheotomie
  - Membrana cricothyreoidea
- Tracheotomie percutaan
  - Tussen twee kraakbeen ringen van trachea
- Tracheotomie "echt" chirurgisch
  - Tussen twee kraakbeen ringen van trachea

Noodconiotomie

- Bij bedreigde luchtweg
- Niet te beademen,
niet te intuberen
  - glottisoedeem
  - Trauma

“iets” hols door membrana cricothyreoidea

landmarks: strottenhoofpuntjecraniaal; onderrand, ring

Naaldconiotomie

- Alleen borgen oxygenatie
- Geen ventilatie
- Geeft 45 minuten tijd
- **Nood**procedure

Naaldconiotomie

spullen

- Grijs of bruine infuusnaald (16 of 14 G)
- Zuurstofslang ("bubbel slang")
- Zuurstofklok
- 10 ml spuit, gevuld met 5 ml NaCl 0,9 %
- Schaar

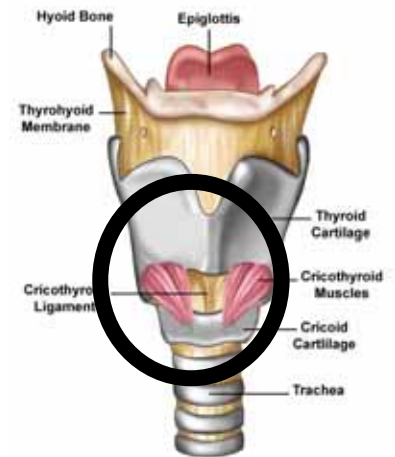
Naaldconiotomie   voorbereiding

- Knip gaatje op “handige” afstand in zuurstofslang
  - Bedoeld als gasklep
- Sluit slang aan op zuurstofklok, 10 – 12 l / min

Naaldconiotomie procedure

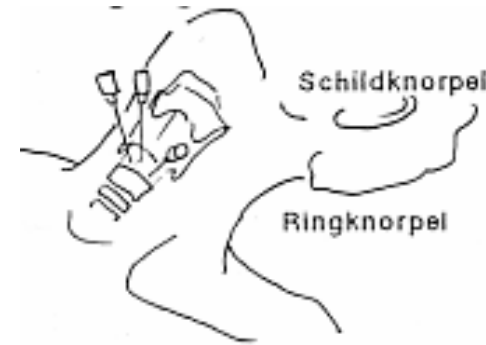
- Plaats spuit op infuusnaald, met naald door canule
- Prik recht naar beneden **ZUIGEND** door huid, door membrana cricothyreoidea

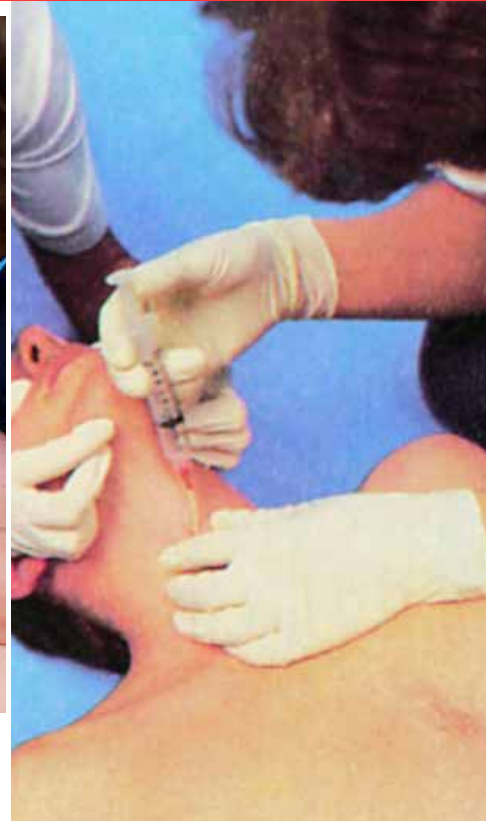
– Je **ziet lucht** in spuit komen als je in trachea komt

- Richt nu punt van naald naar caudaal en ga nog 0,5 cm naar binnen. Check of je nog in lumen bent

Schuif canule van naald

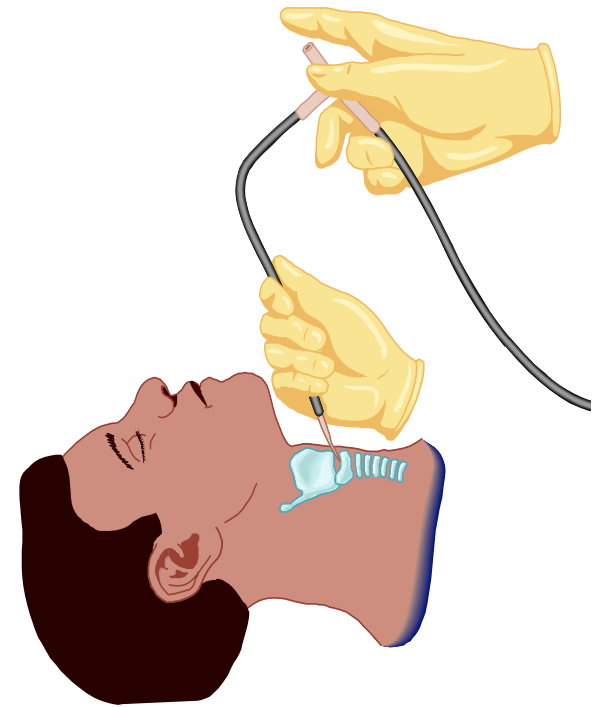
Naaldconiotomie procedure

Naaldconiotomie procedure

- Plak canule goed af. Is nu lifeline !
- Sluit zuurstof slang aan op LuerLock van canule aan.
- Houdt gaatje (gasklep) 1-2 sec dicht; 3 - 5 seconde los.
- Je oxygeneert wel; geen ventilatie.
PCO₂ gaat oplopen
- Risico barotrauma
- Max 45 minuten tijd; tot komst hulp.

Noodconiotomieset Portex - Smith

- Single hand apparaat
- Naald – Dilatator – Tracheacanule ineen]
- Verklikker wand
- Veilig ?

Noodconiotomieset Portex - Smith

(a)

(b)

(c)

Figure 1

Portex kit; procedure [link naar google video](#)

Tracheotomie, chirurgisch

Tracheotomie, percutaan

- Forceps (Portex)
- Ciagla
- Blue Rhino

Zie andere presentatie

- Marc Coolen & Paul Theunissen (ventilation practitioners in LZR) hebben samen met chirurg Toine Bell een uitgebreide presentatie gehouden over. Alle facetten van tracheotomie komen hierin aan bod.
- Zie www.icu-middenlimburg.nl
- [LINK naar pdf van presentatie over tracheotomie.](#)

Blue Rhino: vlotte procedure

- Online gedemonstreerd door David Crippen.
“fear less leader” van de ccm-I forum/emaillist.

- “uit en thuis in minder dan 100 seconden”
Zien ?:

- <http://www.ccm-I.org/CCM-L-videos/trach.html>
- Crippens video via [Googlevideo: klik hier.](#)

De moeilijke luchtweg

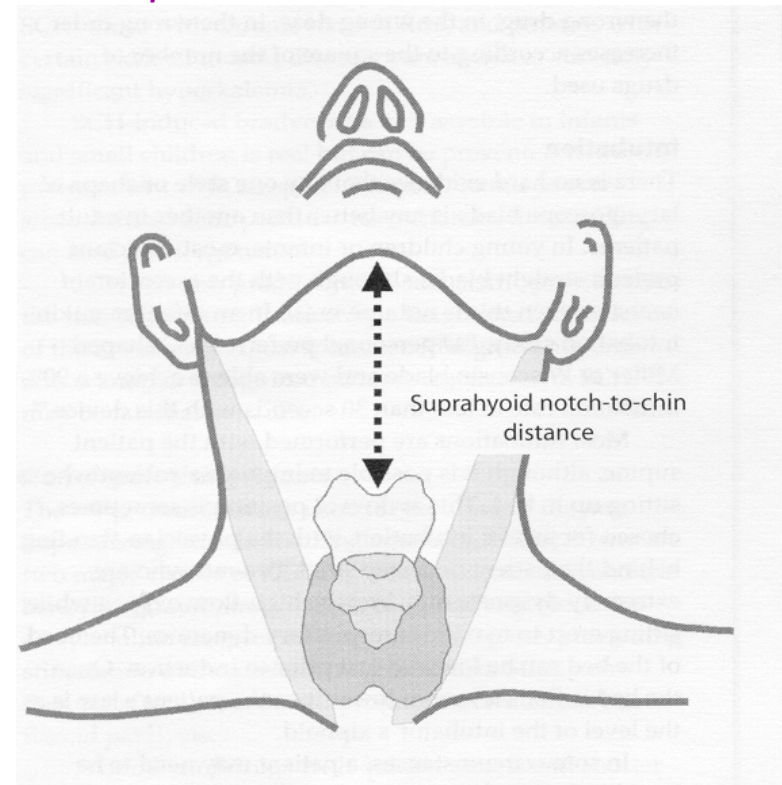

Herkennen moeilijke intubatie

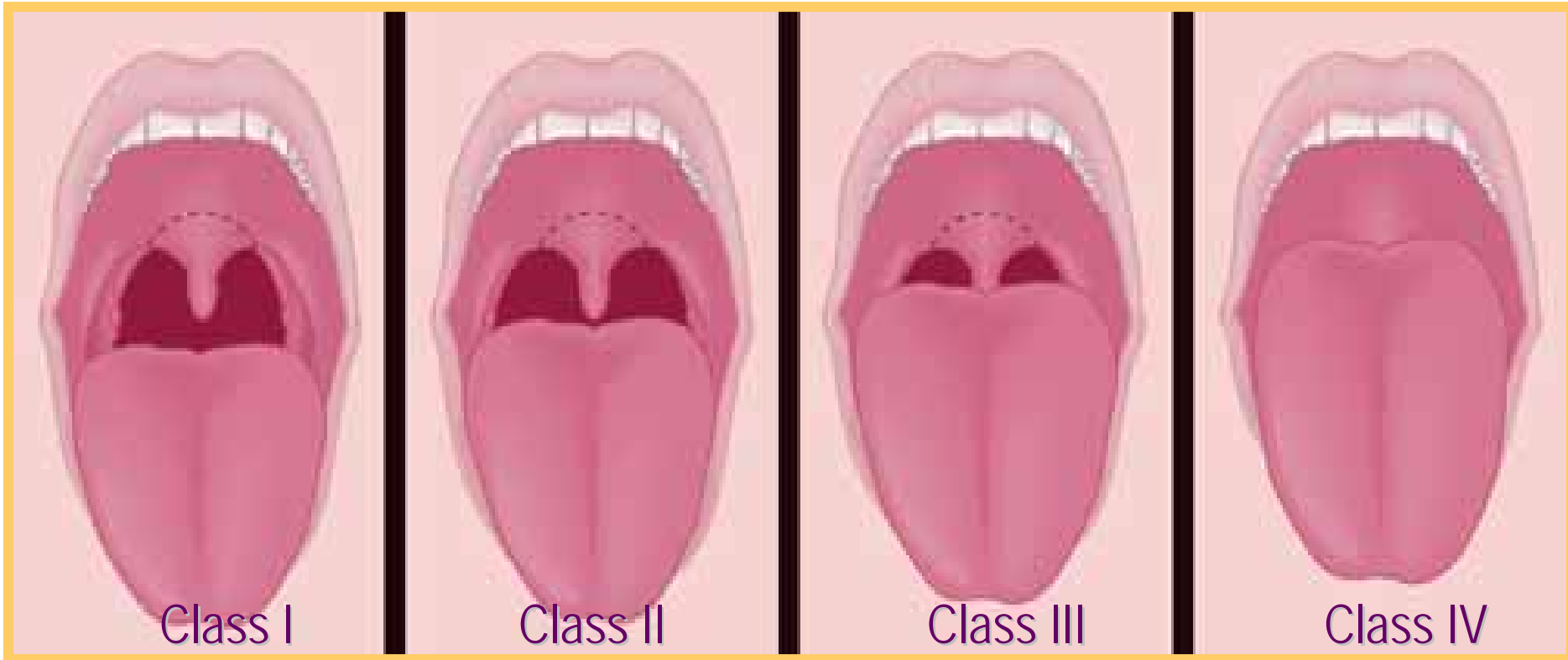
- Overbeet
- Korte nek: thyromentale afstand , 6 cm
- Trisomie 21: dikke tong
- Stijve nek
  - (rheuma, maar ook trauma)
- Bij vrouwen: mammae

-
- Nog nader uitwerken

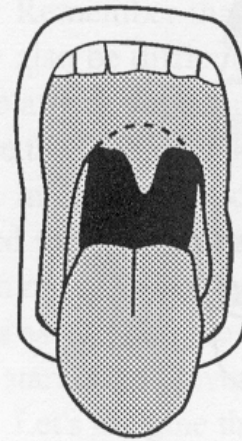
Zeg eens A.....Mallampati Score

↑ Moeilijkheidsgraad →

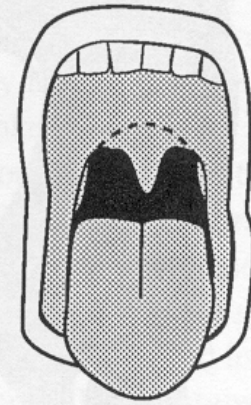
Zeg eens A:

- Mallempati

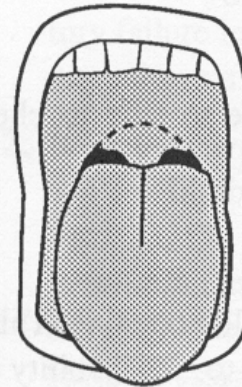
**Class I: soft palate, uvula,
fauces, pillars visible**

No difficulty

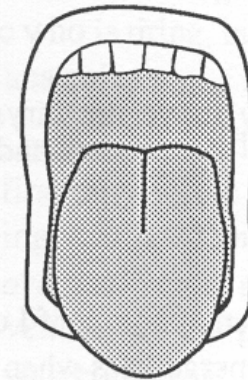
**Class II: soft palate, uvula,
fauces visible**

No difficulty

**Class III: soft palate, base
of uvula visible**

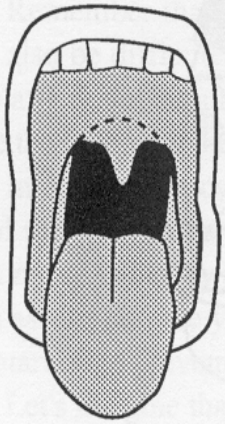
Moderate difficulty

**Class IV: hard palate
only visible**

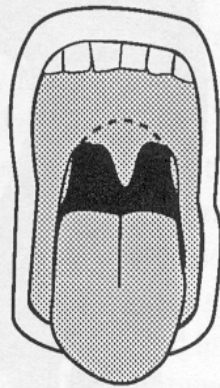
Severe difficulty

Whitten; Anyone Can Intubate

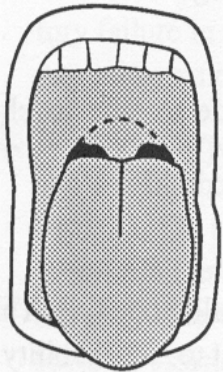
Class I: soft palate, uvula, fauces, pillars visible

No difficulty

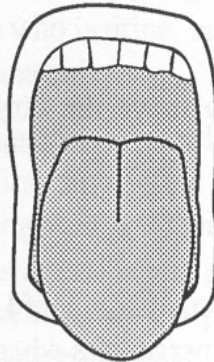
Class II: soft palate, uvula, fauces visible

No difficulty

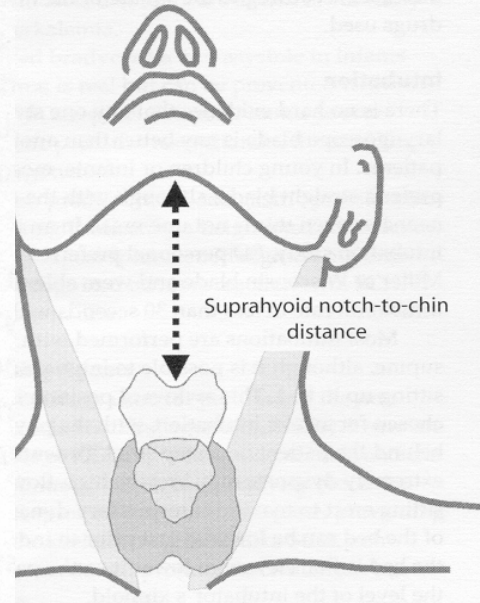
Class III: soft palate, base of uvula visible

Moderate difficulty

Class IV: hard palate only visible

Severe difficulty

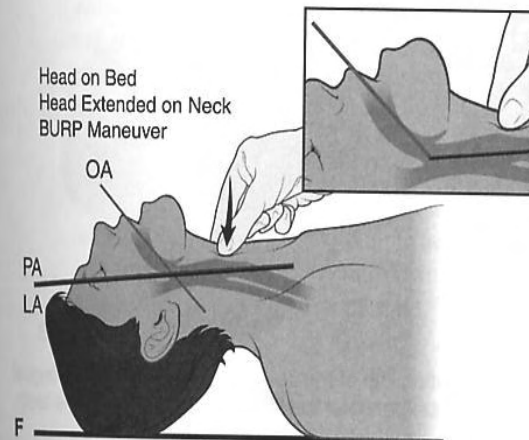
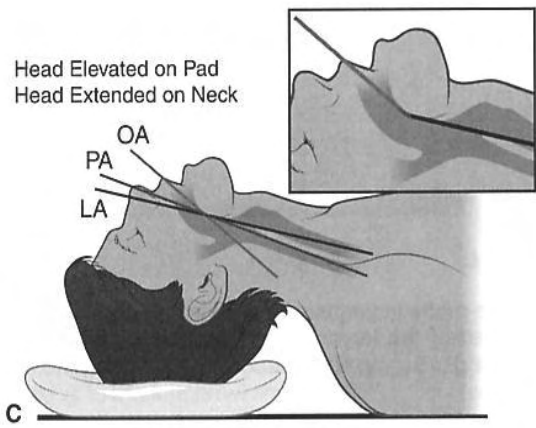
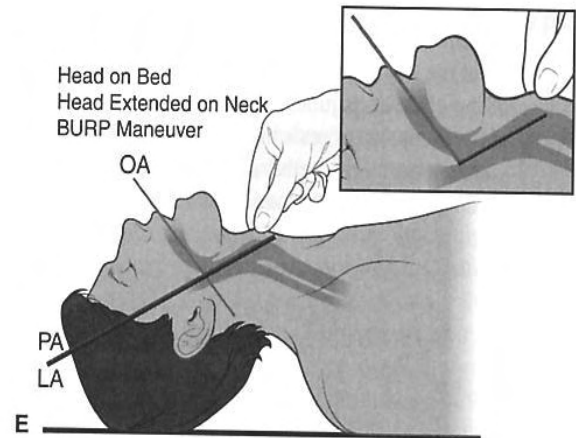
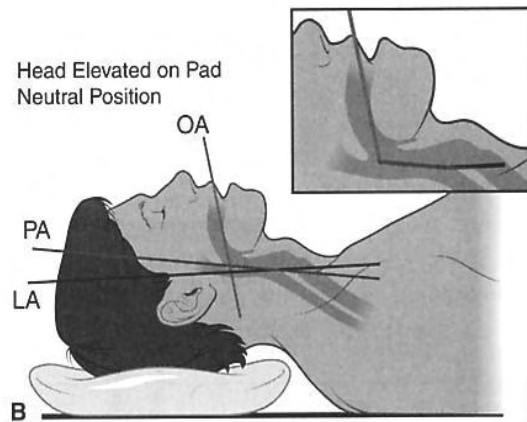
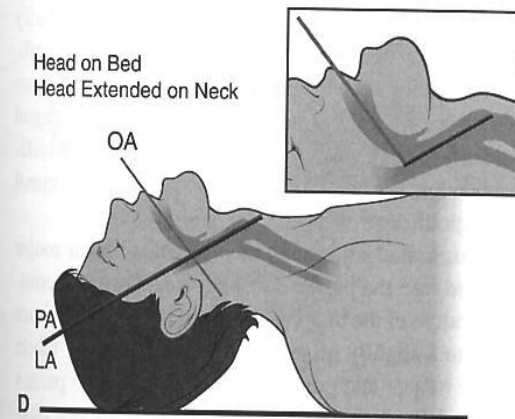
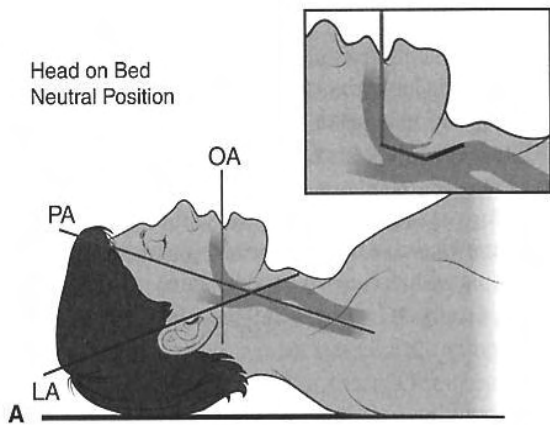

	Yes	No
Submental angle narrow		
Submental swelling		
Submandibular swelling		
Suprahyoid notch-to-chin distance < 6 cm		
Trachea deviated		
Neck swelling		
Neck scars		

Kinderen zijn anders !

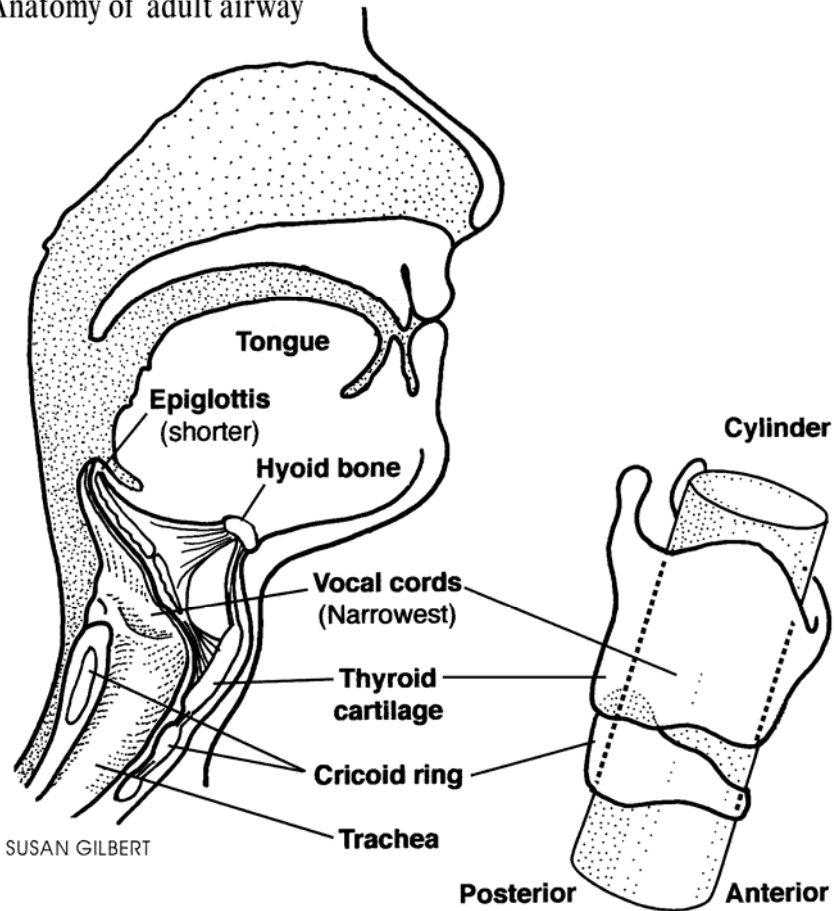

-
- Nog nader uitwerken

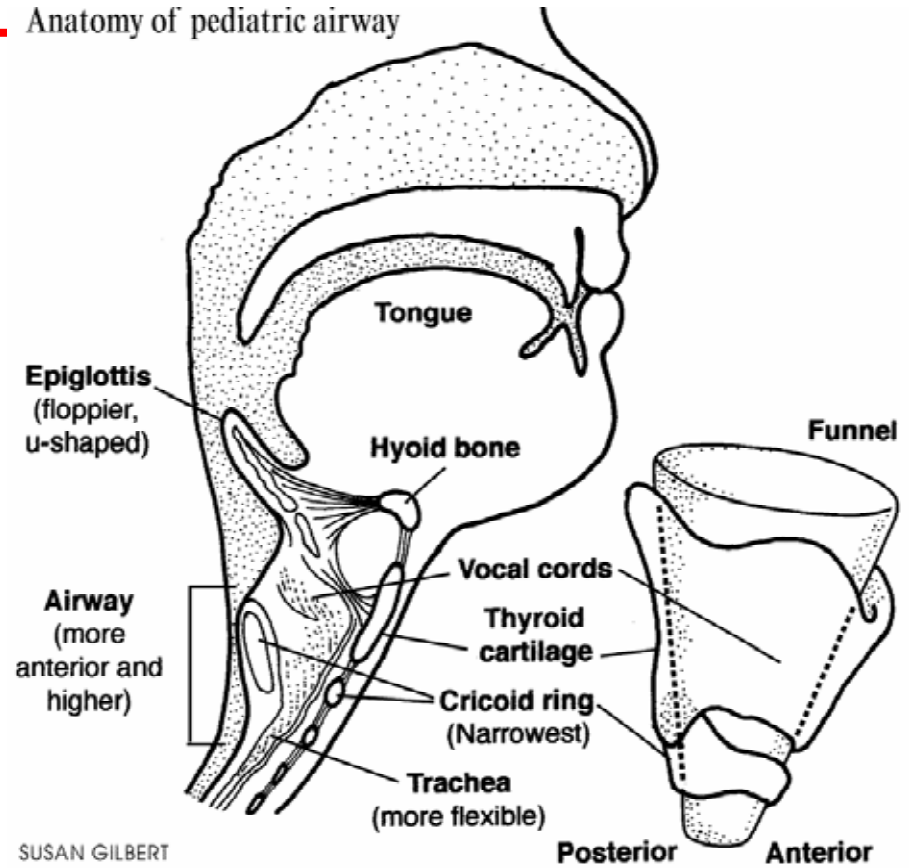

FIG. 6.3. A: Anatomic neutral position. The oral (OA), pharyngeal (PA), and laryngeal (LA) axes are at greater angles to one another. **B:** Head, still in neutral position, has been lifted by a pillow flexing the lower cervical spine and aligning the pharyngeal (PA) and laryngeal (LA) axes. **C:** The head has been extended on the cervical spine, aligning the oral axis (OA) with the pharyngeal (PA) and laryngeal (LA) axes, creating the optimum “sniffing” position for intubation. **D:** Relatively anteriorly placed larynx. **E:** BURP maneuver on the thyroid cartilage. **F:** BURP maneuver improves the laryngeal view for intubation.

Anatomy of adult airway

— Anatomy of pediatric airway

Vragen

Downloaden ?

[vacature
intensivisten](#)

[vacature
intensivisten](#)

[home](#)

[ic-links](#)

[websiteanalyse](#)

Intensive Care @ Midden Limburg

[organisatie](#)

[nascholing](#)

[werkafspraken](#)

ICU @ Midden Limburg is het samenwerkingsverband van de Intensive Cares van Sint Jans Gasthuis in Weert en Laurentius Ziekenhuis in Roermond begonnen op 1 juli 2006.

Wij nodigen je van harte uit om verder te kijken op onze webstek.

gemeenschappelijke staf

E.H.J.M. Hanssen
Dr. B.L. Hübner
F. Nootboom, medisch manager
Mevr. I. Schneider

staf Roermond

Dr. J.J.J.M. Wirtz

Loek Kurvers, afdelingsmanager
Mirjam Janssen, sector manager

Afdelingen / Locaties

Roermond 0475 - 382487 AfdelingD1@lzt.nl
Weert 0495 - 572500 Specialcare@stjansgasthuis.nl

staf Weert

Theo Goertz, afdelingsmanager
René Koëter, sectormanager

Management

l.kurvers@lzt.nl
tpwm.goertz@stjansgasthuis.nl
f.nootboom@lzt.nl

Secretariaat IC Midden Limburg

Karin Dörenberg 0475 – 38 2964 intensivisten-secretariaat@lzt.nl
Mandy Evers 0475 – 38 2964 intensivisten-secretariaat@lzt.nl

